

Charadriiformes

Společné znaky řádu

- Schizognátní patro (Thinocoridae, Turnicidae – aegithognátní patro)
- Diastataxie (Turnicidae – eutaxie)
- RL 10, LL 11
- paosten přítomen
- dvoulaločná opeřená mazová žláza
- obě karotidy
- dlouhá slepá střeva
- limitované (fixní) snůšky
- prekociální mláďata

*Vanellus
vanellus*

čeleď	Rhynchok. lebka	Blána mezi prsty	Solné žlázy	polygamie	RSD
Chionidae	-	-	+	-	-
Burhinidae	-	+	-	-	-
Ibidorhynchidae	-	+	-	-	+
Haematopodidae	-	-	+	-	-
Recurvirostridae	-	+	+	-	-
Charadriidae	-	-	+	+/-	+/-
Pedionomidae	-	-	-	+	+
Thinocoridae	-	-	-	-	-
Rostratulidae	-	+	-	+/-	+
Jacanidae	-	-	+	+	+
Scolopacidae	+	+/-	+	+/-	+/-
Turnicidae	-	-	-	+	+
Dromadidae	-	Laloky	+	-	-
Glareolidae	-	-	-	-	-
Stercorariidae	-	+	+	-/+	+
Alcidae	-	+	+	-	-
Sternidae	-	+	+	-	-
Rynchopidae	-	+	+	-	-
Laridae	-	+	+	-/+	-

Order Charadriiformes

Suborder Alcae; Alcidae, Auks, Murres, Puffins

Suborder Charadriomorpha

Infraorder Dromae; Dromadidae, Crab Plover

Infraorder Lari

Superfam. Stercorarioidea; Stercorariidae, Jaegers, Skuas

Superfam. Laroidea; Rynchopidae, Skimmers

Laridae, Gulls, Terns

Infraorder Chionae; Chionididae, Sheathbills

Thinocoridae, Seedsnipe

Infraorder Burhini; Burhinidae, Thick-knees

Infraorder Charadrii

Superfam. Haematopoidea; Haematopodidae, Oystercatchers

Recurvirostridae, Avocets, Stilts

Superfam. Charadrioidae; Glareolidae, Coursers

Vanellidae, Lapwings

Charadriidae, Plovers

Suborder Scolopaci

Superfam. Jacanoidea; Jacanidae, Jacanas

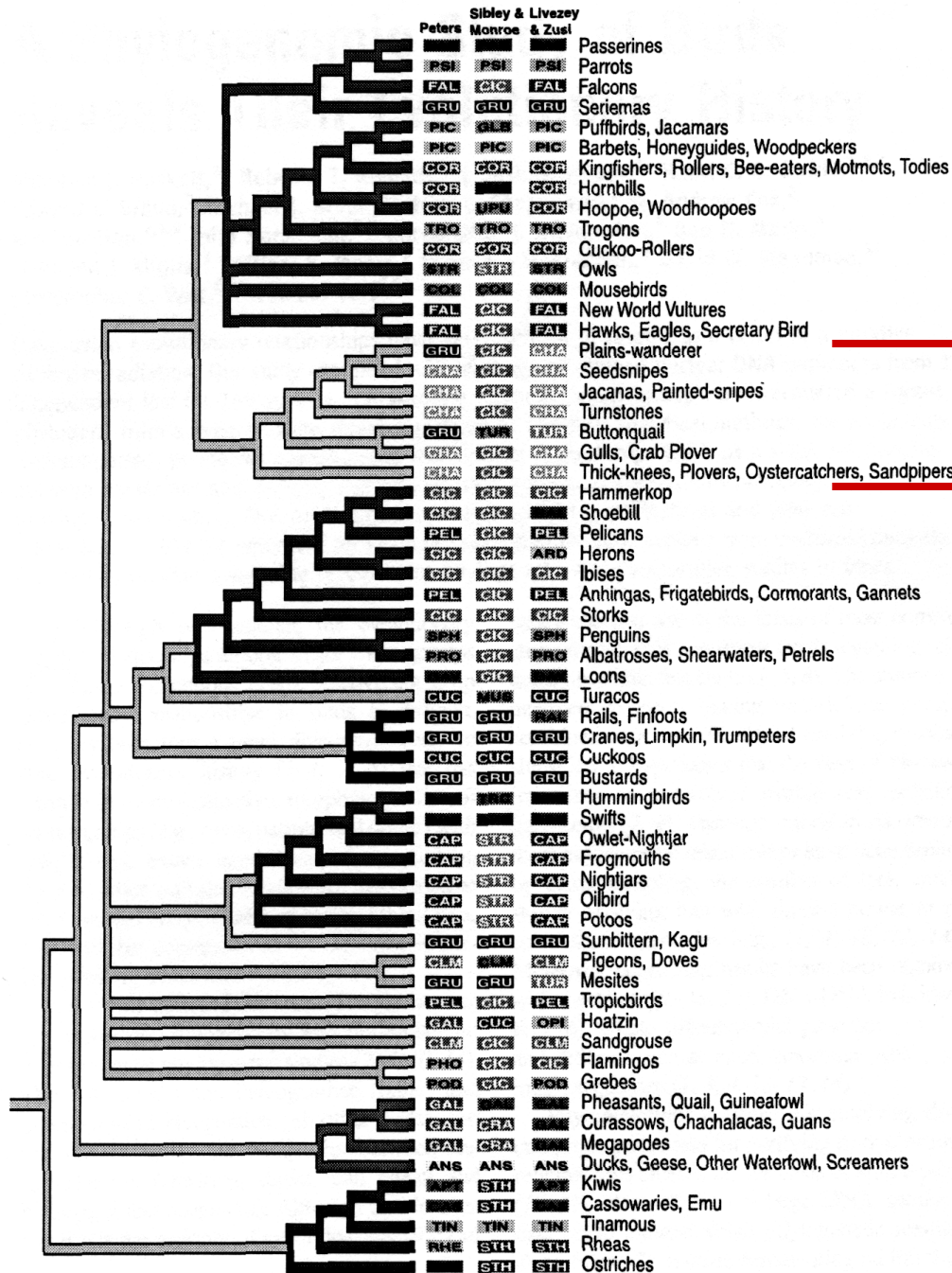
Rostratulidae, Painted Snipe

Superfam. Scolopacoidea; Scolopacidae, Sandpipers, etc.

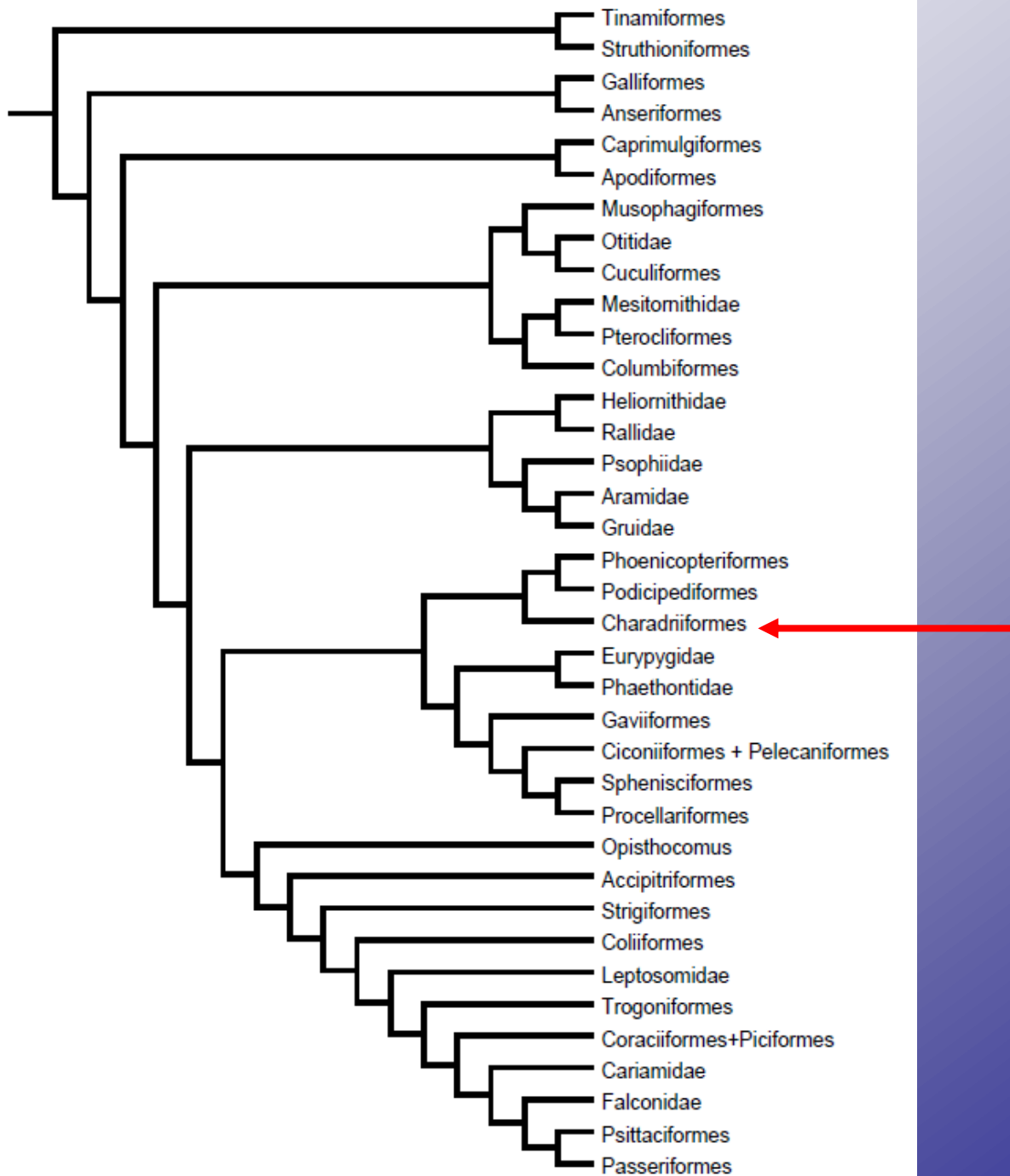
(Cracraft 1981, morfologie)

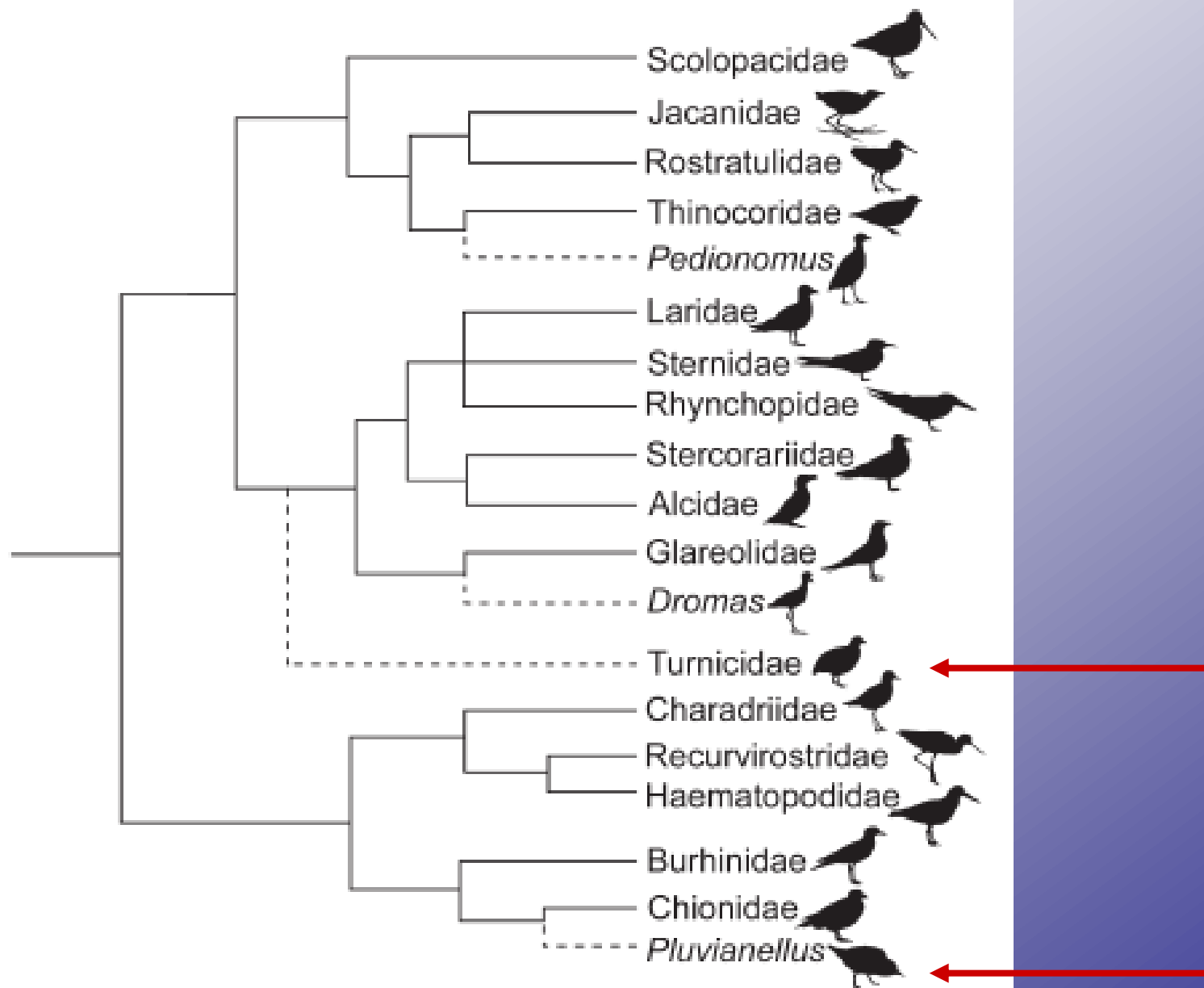
(Sibley & Ahlquist
1990, DNA
hybridizace)

Order CICONIIFORMES
Suborder Charadrii
 Infraorder Pteroclides ← (orange arrow)
 Family Pteroclididae: Sandgrouse
 Infraorder Charadriides
 Parvorder Scolopacida ← (orange arrow)
 Superfamily Scolopacoidea
 Family Thinocoridae: Seedsnipe
 Family Pedionomidae: Plains-wanderer
 Family Scolopacidae
 Subfamily Scolopacinae: Woodcock, Snipe
 Subfamily Tringinae: Sandpipers, Godwits, Curlews, Phalaropes
 Superfamily Jacanoidea
 Family Rostratulidae: Painted-snipe
 Family Jacanidae: Jacanas, Lily-trotters
 Parvorder Charadriida ← (orange arrow)
 Superfamily Chionidoidea
 Family Chionididae: Sheathbills
 Superfamily Charadrioidae
 Family Burhinidae: Thick-knees, Stone-curlews
 Family Charadriidae
 Subfamily Recurvirostrinae
 Tribe Haematopodini: Oystercatchers
 Tribe Recurvirostrini: Avocets, Stilts
 Subfamily Charadriinae: Plovers, Lapwings
 Superfamily Laroidea
 Family Glareolidae
 Subfamily Dromadinae: Crab Plover
 Subfamily Glareolinae: Coursers, Pratincoles
 Family Laridae
 Subfamily Larinae
 Tribe Stercorariini: Skuas, Jaegers

(Hackett et al. 2008, DNA)

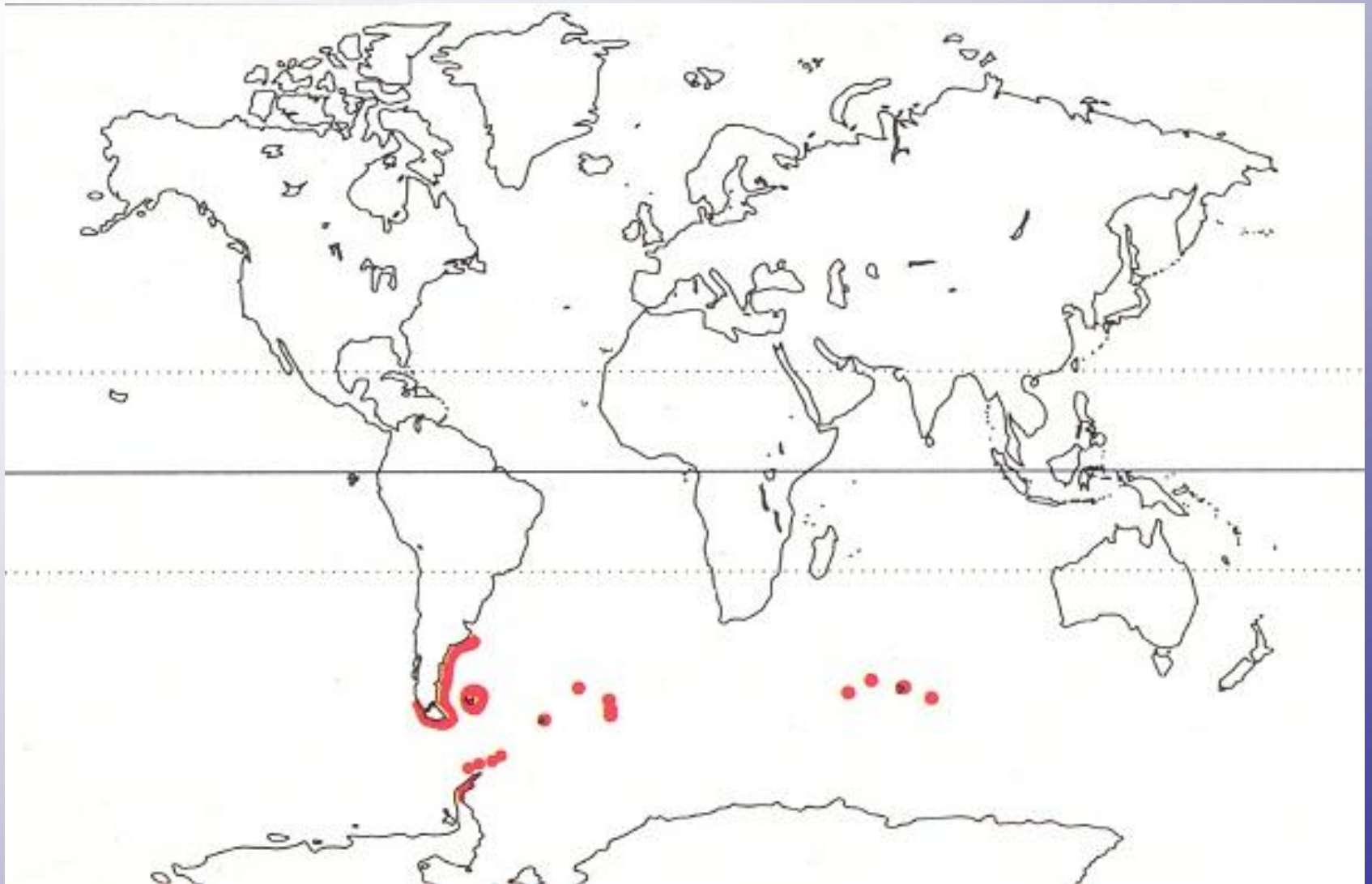
(Paton et al. 2003, DNA)

Chionidae

(1/2)

- Monogamní
- Mláďata semi-prekociální, nidikolní
- Mesoptile
- Ostruhy v křídle

Chionidae

ARKive
www.arkive.org

© Michel Gunther / Biosphoto

Chionis minor

ARKive
www.arkive.org

© Martha Holmes / naturepl.com

Chionis minor

Subantarktické ostrovy

Chionis alba

Antarktida

Chionis alba

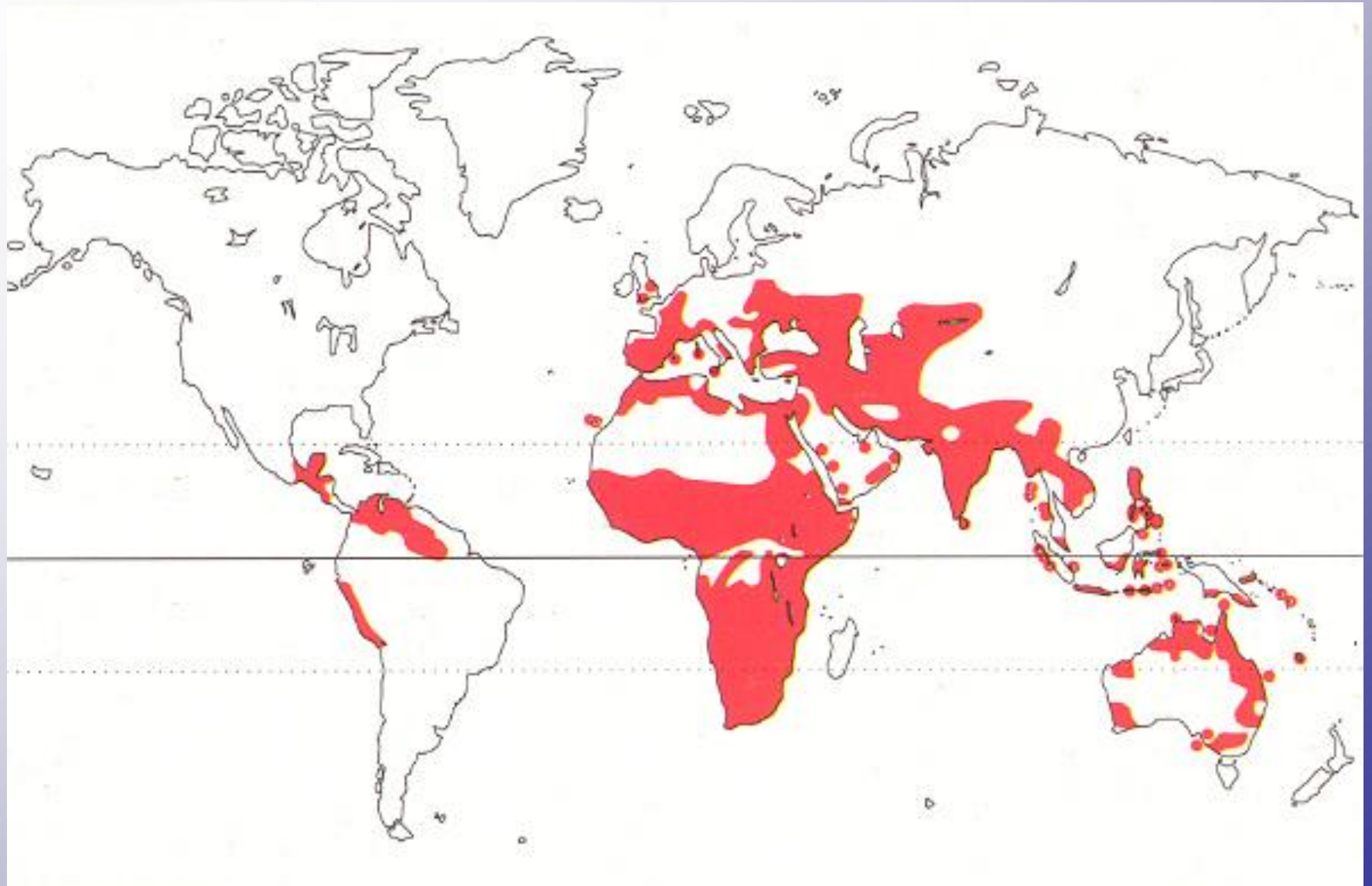

Burhinidae

(2/9)

- Monogamní
- Terestriální
- Soumračná aktivita
- Nemají zadní prst
- 2 vejce (*Esacus* 1)

Burhinidae

Burhinus oedicephalus

Burhinus oedicephalus

Burhinus oedicephalus

S Afrika, Eurasie

Burhinus oedicephalus

ARKive
www.arkive.org

© Jose B. Ruiz / naturepl.com

Video: www.arkive.org

Burhinus vermiculatus

Afrika

Denní aktivita

Burhinus senegalensis

Lasse Olsson © 2004

Afrika

Esacus magnirostris

Malajský pol. - Austrálie

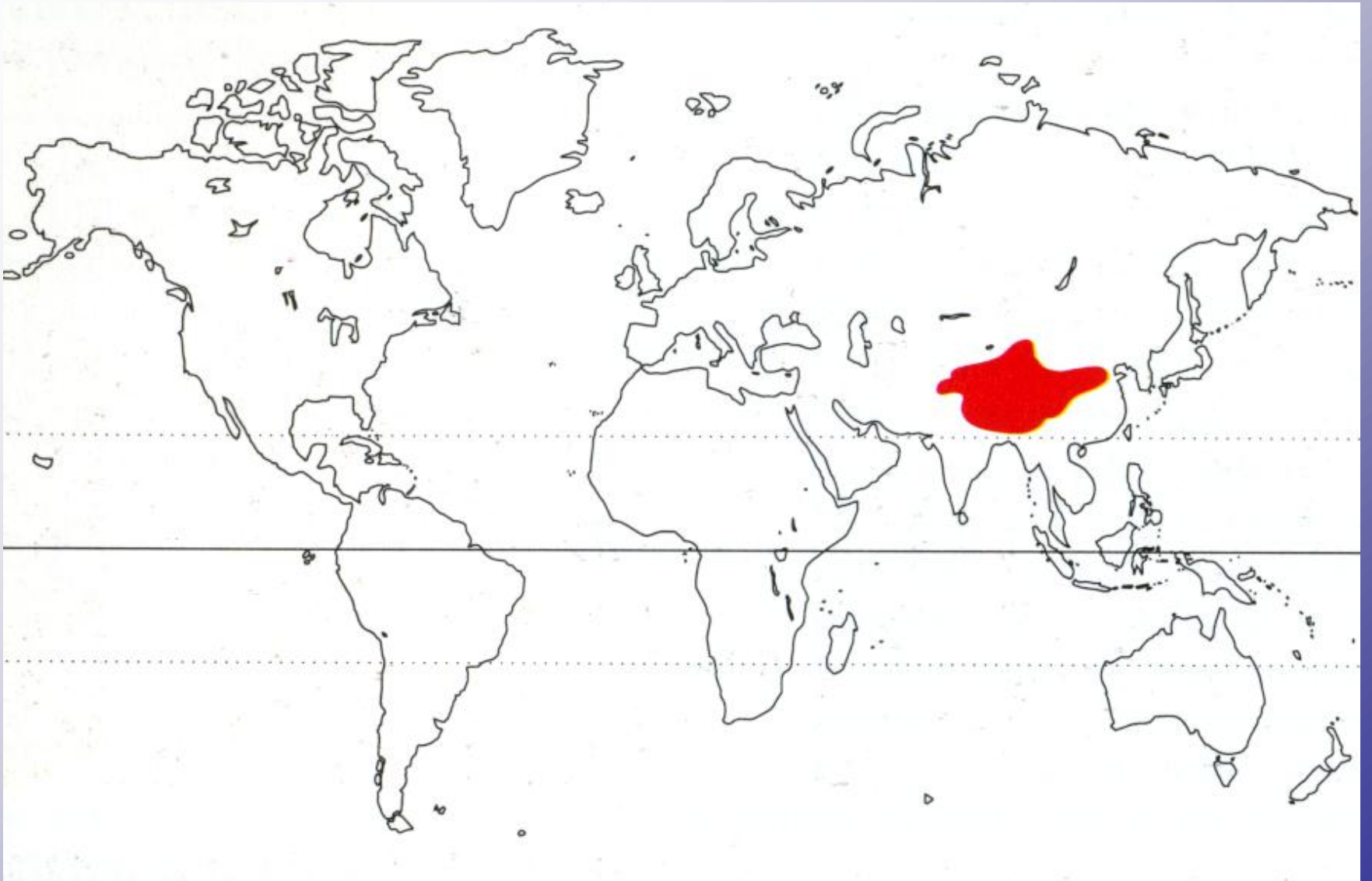
Drobní obratlovci

Ibidorhynchidae

(1/1)

- Monogamní

Ibidorhynchidae

Ibidorhyncha struthersii

Ibidorhyncha struthersii

Himaláje

Ibidorhyncha struthersii

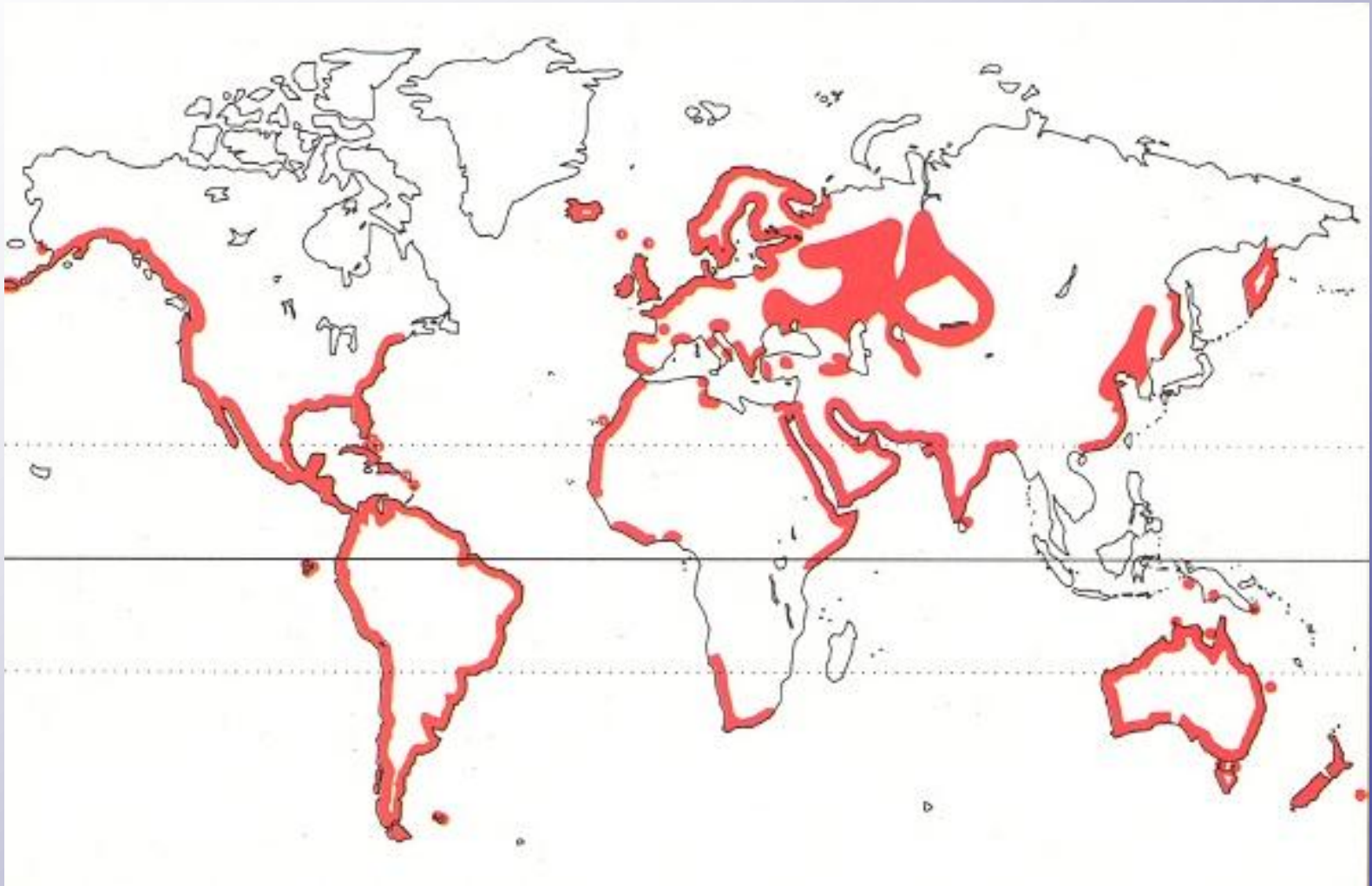

Haematopodidae

(1/11)

- Monogamní
- Prekociální, ale nidikolní mláďata
- Herbstova tělíška – taktilní lov
- Druhy severní polokoule – 3 vejce, J polokoule 2 vejce

Haematopodidae

Haematopus leucopodus

Patagonie

Haematopus ater

pobřeží J. Ameriky

Haematopus bachmani

Z pobřeží S. Ameriky

Haematopus palliatus

pobřeží S. a J. Ameriky

3 vejce – 2. je největší

Haematopus ostralegus

Eurasie

Haematopus ostralegus

© Yves Thonnerieux
www.oiseaux.net

*Haematopus
unicolor*

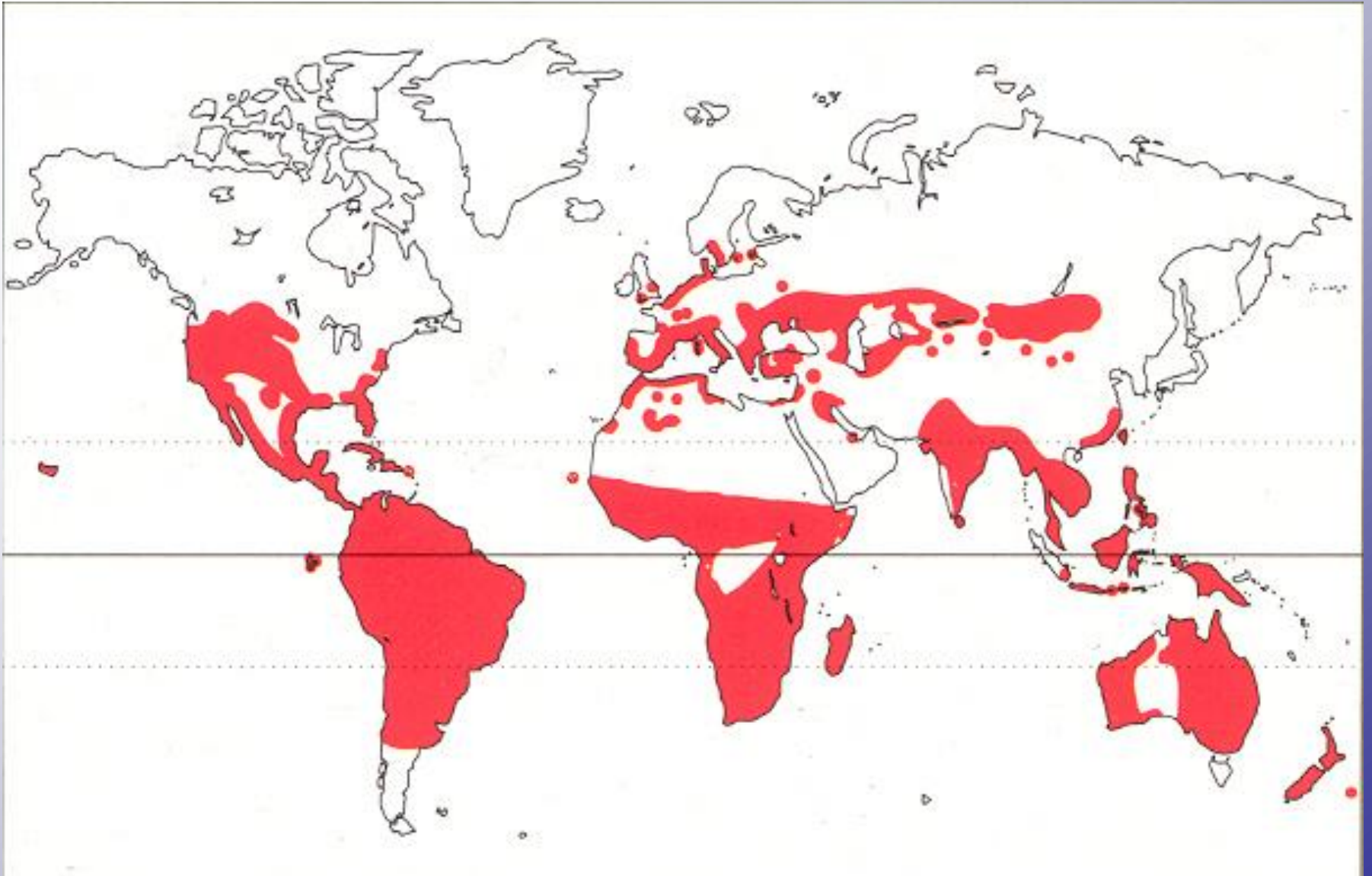
Nový Zéland

Recurvirostridae

(3/7)

- Monogamní
- Lamely v zobáku (*Cladorhynchus*, *Recurvirostra*)
- prekociální mláďata – kryptická (x *Cladorhynchus*)

Recurvirostridae

Recurvirostra

Himantopus

ARKive
www.arkive.org

© Simon Litten / www.flpa-images.co.uk

Cladorhynchus

© Ian Montgomery birdway.com.au

Himantopus himantopus

Kosmopolitní

Himantopus himantopus

Himantopus novaezelandiae

Nový Zéland

Cladorhynchus leucocephalus

Australie

Velké kolonie na slaných jezerech

Cladorhynchus leucocephalus

„školky“

Recurvirostra avosetta

Afrika, Eurasie

*Recurvirostra
avosetta*

Recurvirostra americana

S. Amerika

Recurvirostra andina

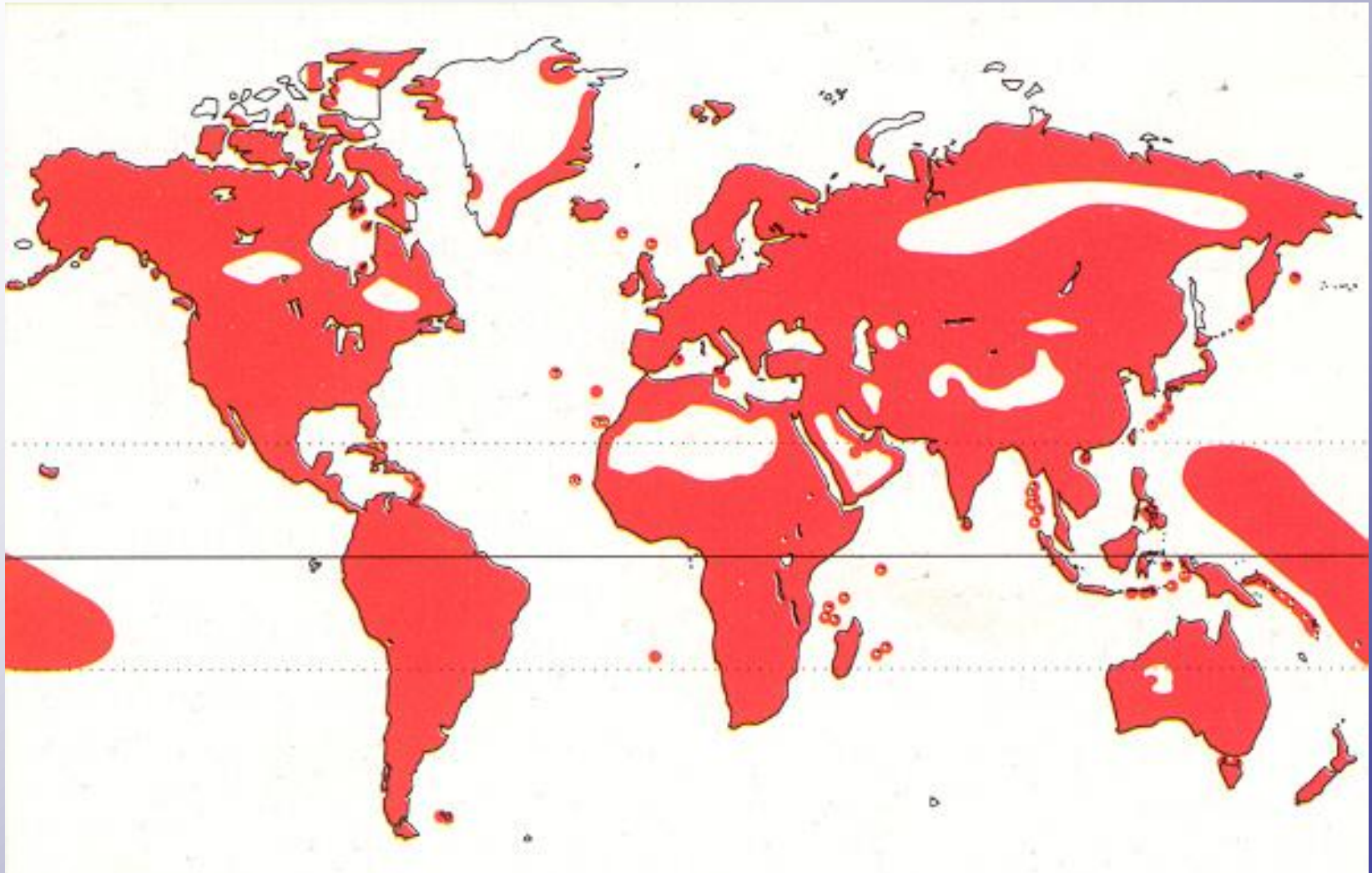
Andy

Charadriidae

(10/67)

- Vanellinae – nemají vole, občas polygamní
 - Charadrinae – nemají vole, často polygamní
 - Pluvianellinae – mají vole, monogamní
-
- Prekociální, nidifugní mlád'ata

Charadriidae

CHARADRIIDAE

VANELLINAE

lapwings
25 species
(*Vanellus*, *Erythrogonys*)

PLUVIANELLINAE

Magellanic Plover
1 species
(*Pluvianellus*)

CHARADRIINAE

plovers
41 species
(*Pluvialis*, *Charadrius*,
Elseyaornis, *Peltohyas*,
Anarhynchus, *Phegornis*,
Oreopholus)

FAMILY

SUBFAMILY

Vanellinae

Vanellus vanellus

Eurasie

Vanellus armatus

Afrika

Křídelní ostruhy

Vanellus duvaucelii

Indie - Korea

Vanellus albiceps

Afrika

Vanellus gregarius

Centr. Asie

Stepi - koloniální

Vanellus senegallus

Afrika

Erythrogonys cinctus

Red-kneed Dotterel (*Erythrogonys cinctus*) Australia © Ian Montgomery 2002

Australie

Charadriinae

Pluvialis apricaria

©2003 Daniel Bergmann

Z Palearktida, arktický pás

Simultání polygynie - individuální

Pluvialis squatarola

Mark Peck

Holarktida, arktický pás

Charadrius alexandrinus

S. Amerika, Eurasie

Sekvenční polyandrie

Charadrius dubius

Copyright © 2004 - 2005 - Vadim Onishchenko - www.wildlife-photo.org

S Afrika, Eurasie

Charadrius dubius

Charadrius hiaticula

© P. Dubois - 5 mai 2002
Charadrius hiaticula
Aiguamolls de l'Empordà (Espagne)

Holarktida, arktický pás

Charadrius asiaticus

©Lior Kislev

Stř. Asie

Občas simultánní polygynie

Charadrius mongolus

Asie

„double clutching“

Charadrius morinellus

Eurasie, arktický pás + alpinum

Sekv. Polyandrie, RD

Charadrius morinellus

Anarhynchus frontalis

© Nick Talbot

Nový Zéland

Anarhynchus frontalis

Phegornis mitchellii

Andy

Oreopholus ruficollis

Andy

Pluvianellinae

Pluvianellus socialis

Patagonie

Pluvianellus socialis

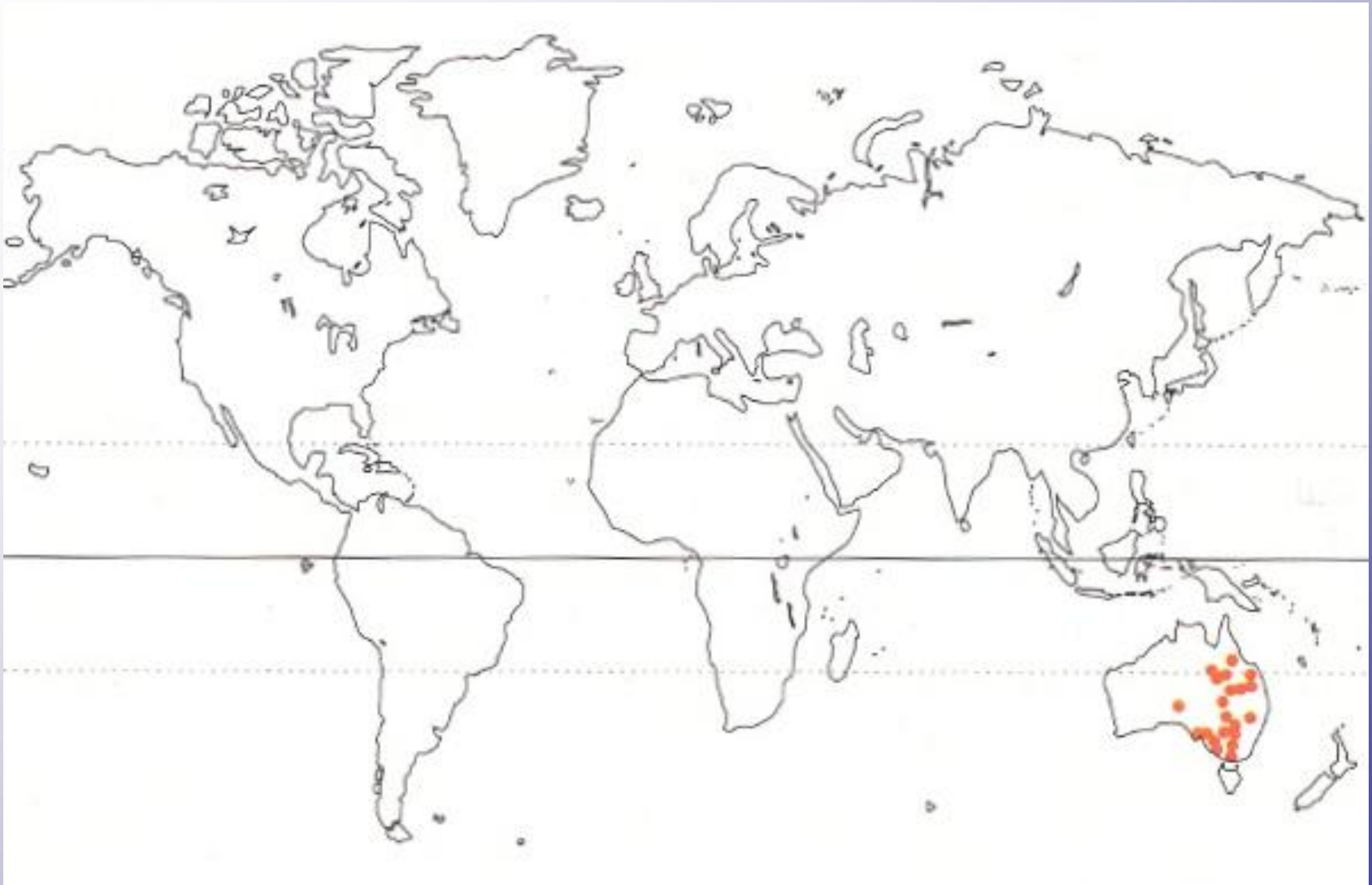

Pedionomidae

(1/1)

- Sekvenční polyandrie, inkubace obě pohlaví
- Reverzní dimorfismus
- Prekociální a nidifugní mláďata

Pedionomidae

Pedionomus torquatus

F

M

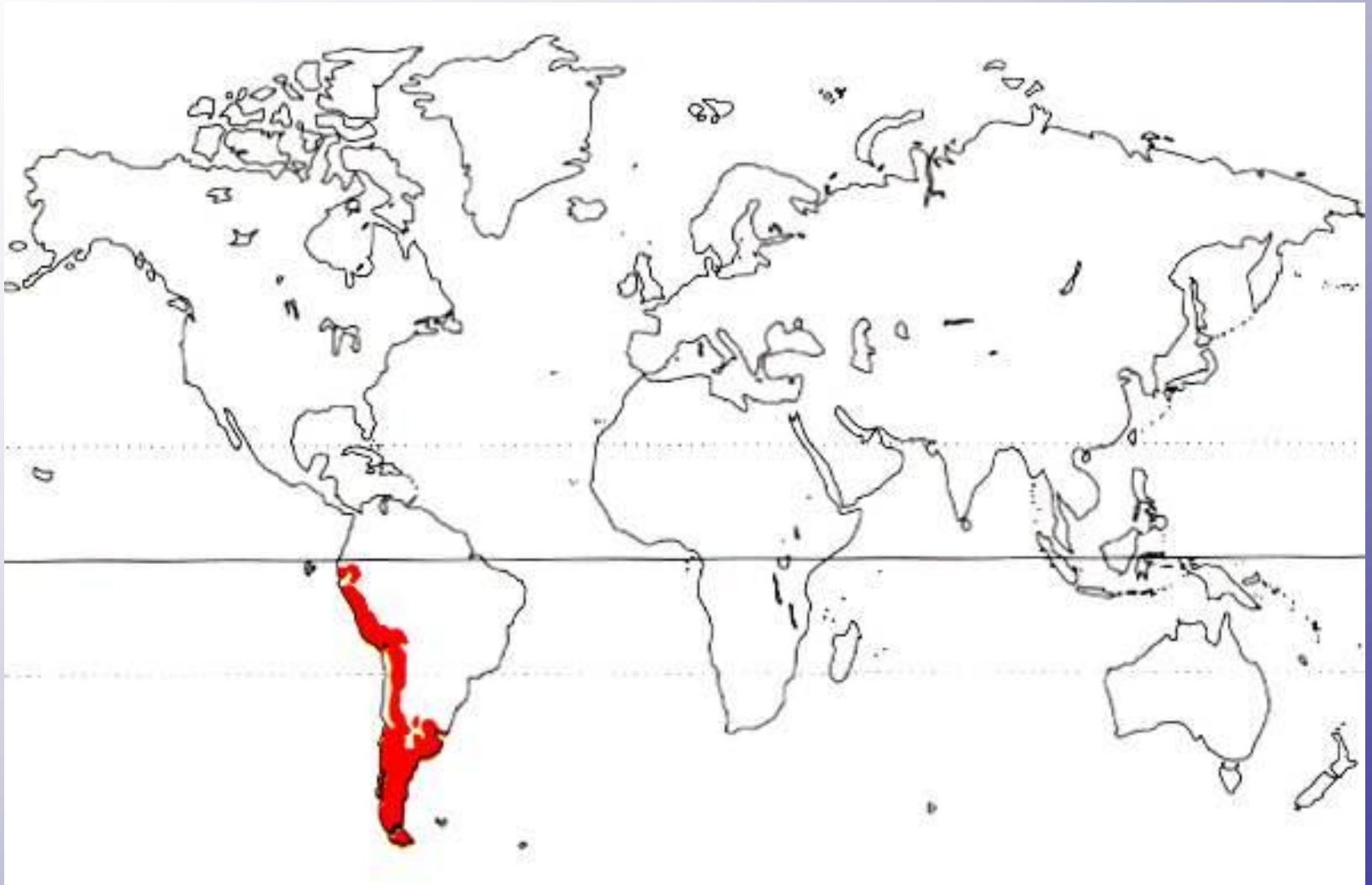
Australie

Thinocoridae

(2/4)

- Monogamní
- Prekociální a nidifugní mláďata, stará se pouze samice
- Vole

Thinocoridae

Attagis malouinus

S. Saiter

Andy

Thinocorus rumicivorus

Z Jižní Ameriky

Thinocorus rumicivorus

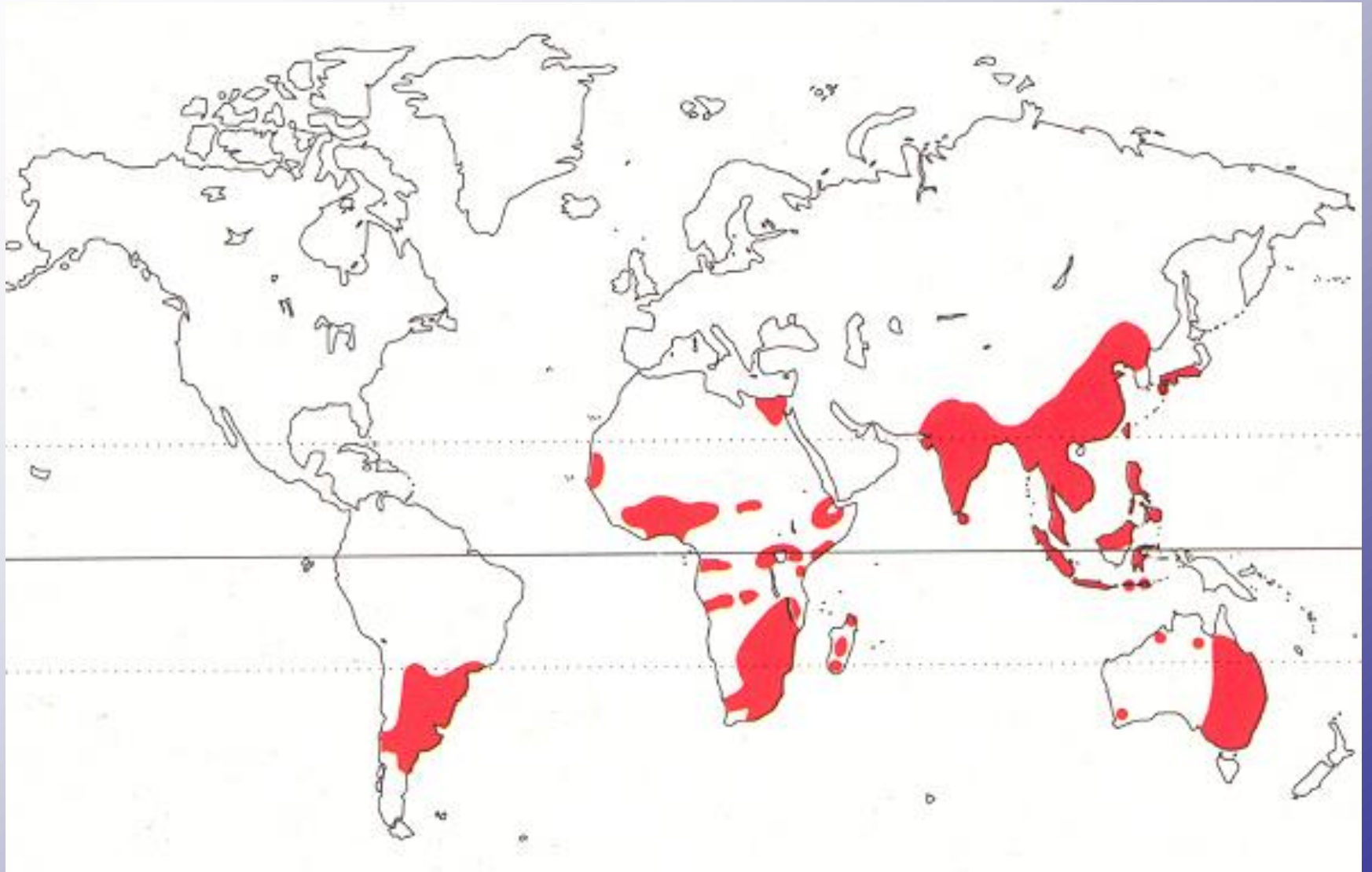

Rostratulidae

(2/2)

Monogamie/polyandrie - obrácený dimorfismus ve zbarvení

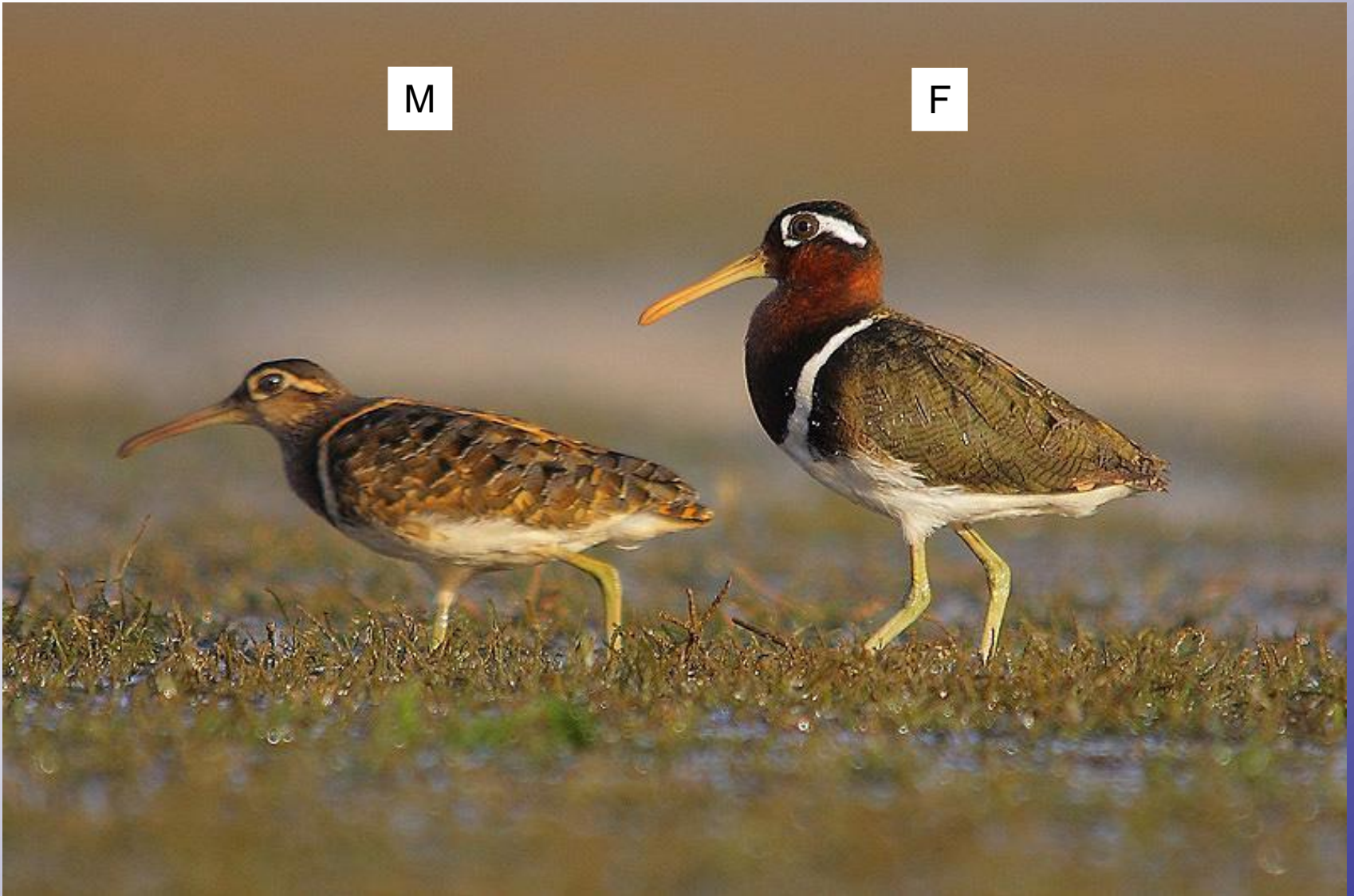
Rostratulidae

Rostratula benghalensis

M

F

Rostratula benghalensis

Starý svět

Sekvenční polyandrie

Rostratula benghalensis

Kim Yeon-Soo, 2001. 7. 3

Rostratula benghalensis

Nycticryphes semicollaris

J. Amerika

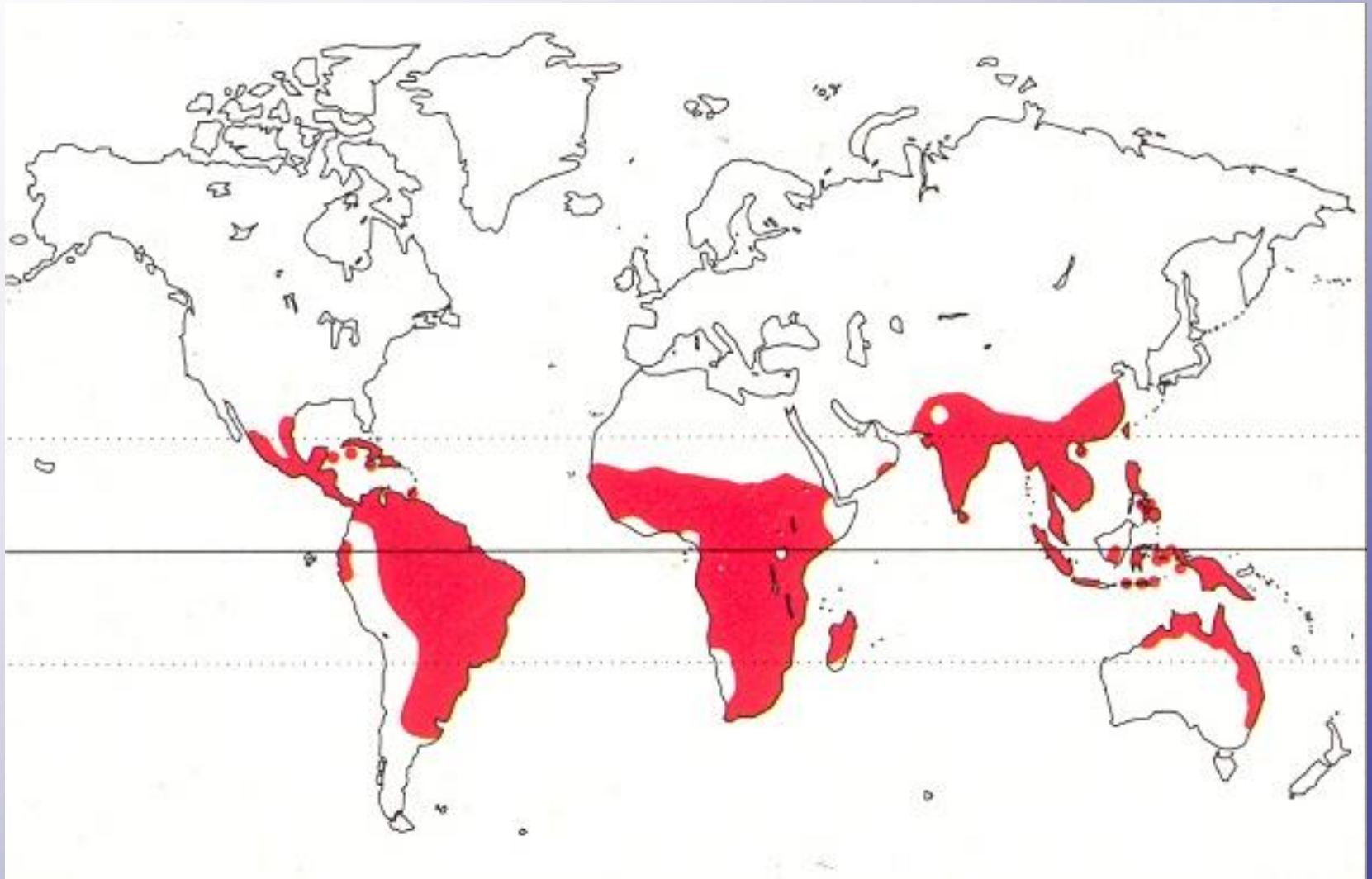
Monogamní, mají vole

Jacanidae

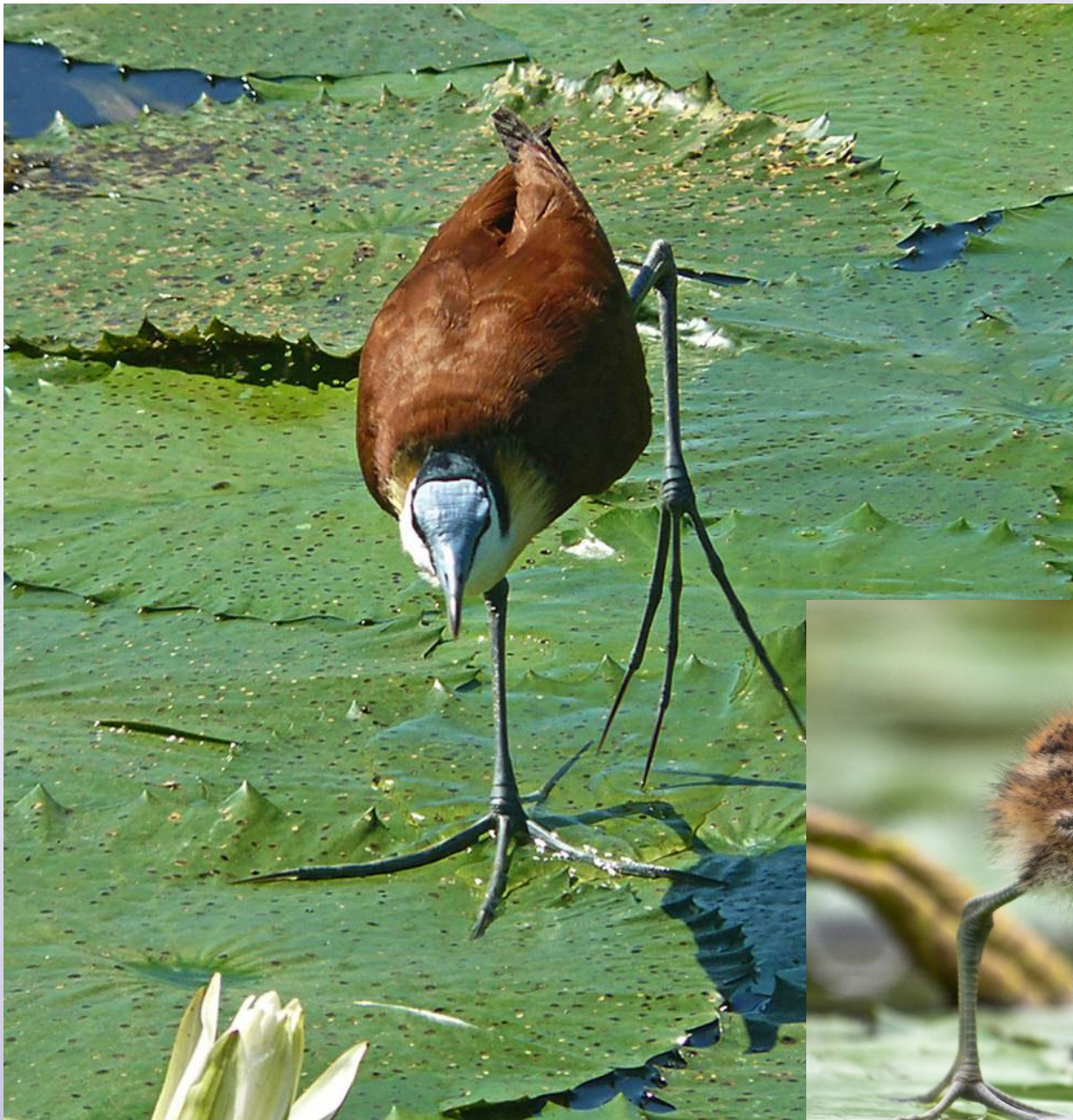
(6/8)

- Polyandrie – obrácený dimorfismus ve velikosti (*Hydrophasianus* 1:2)
- Prodloužené prsty
- Ostruhy v křídle (*Hydrophasianus*, *Jacana*)

Jacanidae

*Actophilornis
africanus*

Actophilornis africanus

Afrika

Actophilornis africanus

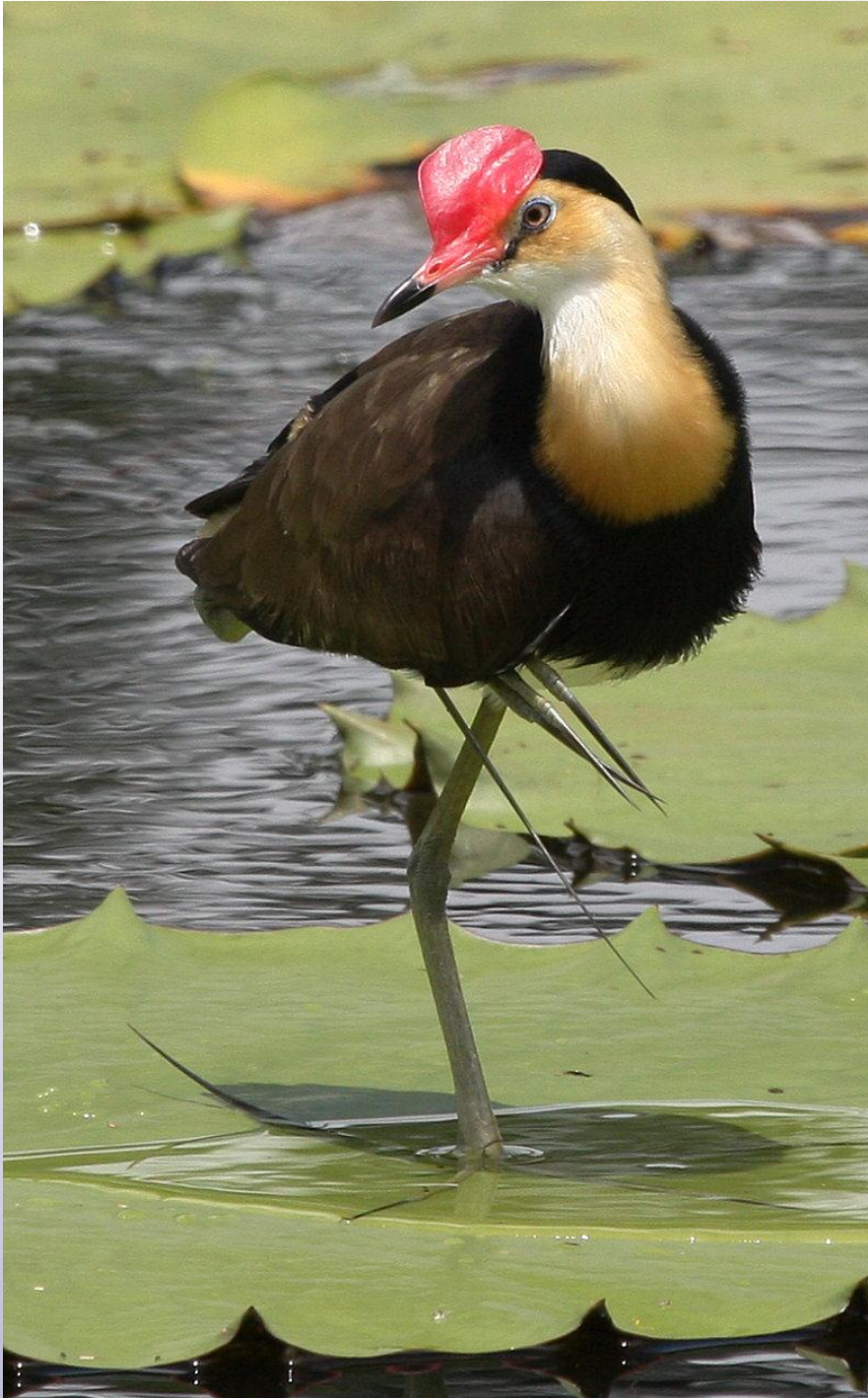
Microparra capensis

Afrika

Monogamní

*Irediparra
galinacea*

Filipíny - Austrálie

Irediparra gallinacea

Hydrophasianus chirurgus

Indie - Filipíny

Hydrophasianus chirurgus

Metopidius indicus

Indie - Jáva

Jacana jacana

© Maxime Dechelle - www.oiseaux.net

Jacana noir

J. Amerika

Jacana spinosa

Northern Jacana (*Jacana spinosa*)

Used by permission

© Photo by gwashley / Gary Ashley <http://www.flickr.com/people/22553111@N07/>

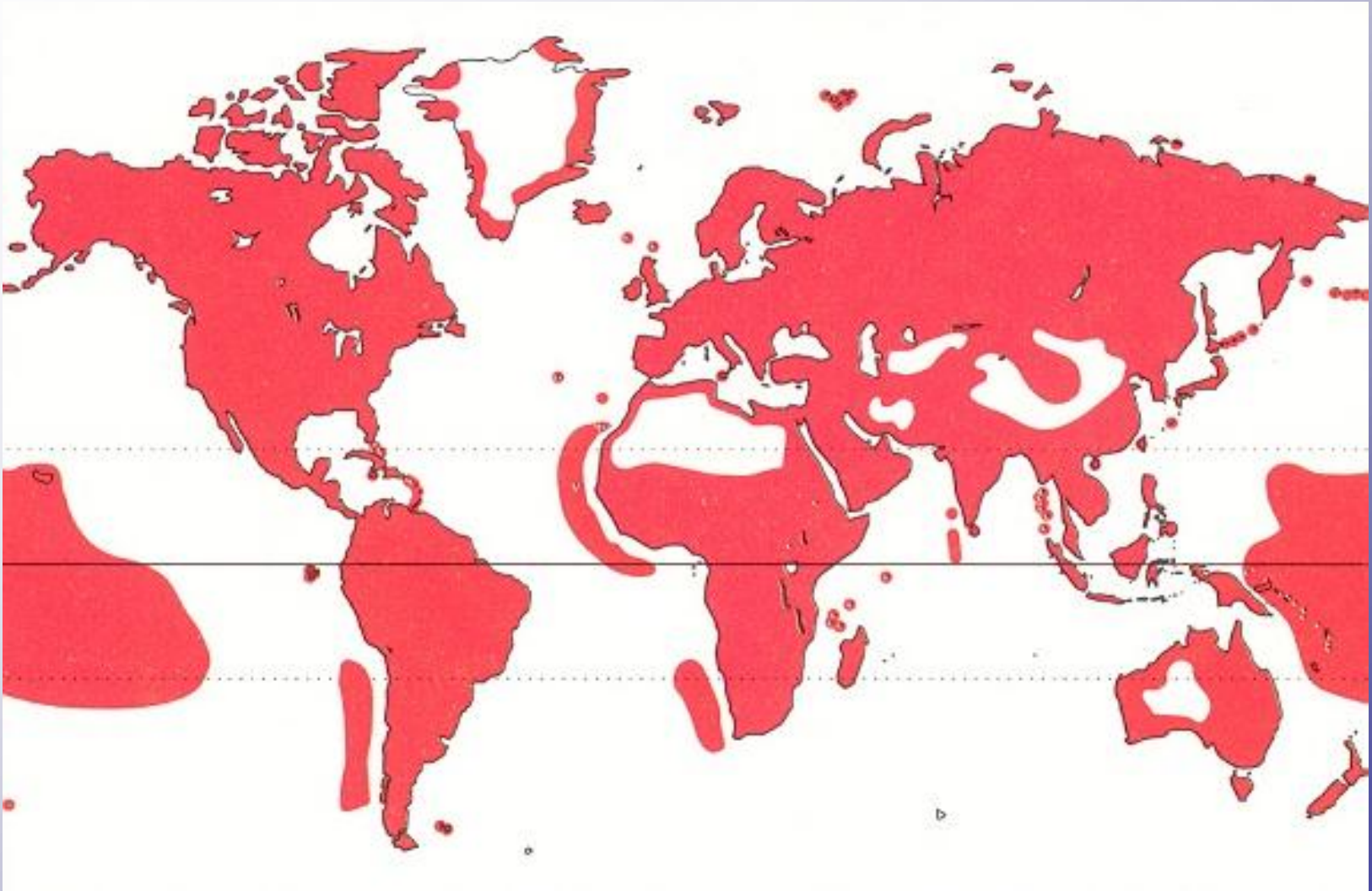
Stř. a J. Amerika

Scolopacidae

(24/86)

- Scolopacinae – primárně lesní, monogamní, nemají solné žlázy
- Gallinaginae – lesní – otevřené biotopy, většinou monogamní, nemají solné žlázy
- Tringinae – tundra, většinou monogamní, solné žlázy
- Arenariinae – pobřežní, monogamní, solné žlázy
- Calidrinae – tundra, „multiple clutch system“ + další polygamní s., solné žlázy
- Phalaropodinae – pelagičtí, reverzní dimorfismus, simultánně polyandričtí, solné žlázy
 - Rhynchokinetická lebka
 - Prekociální, nidifugní mlád'ata

Scolopacidae

SCOLOPACIDAE

SCOLOPACINAE

woodcocks
6 species
(*Scolopax*)

GALLINAGININAE

snipes and dowitchers
21 species
(*Coenocorypha*, *Lymnocyptes*,
Gallinago, *Limnodromus*)

ARENARIINAE

turnstones
2 species
(*Arenaria*)

CALIDRINAE

sandpipers
24 species
(*Aphriza*, *Calidris*, *Eurynorhynchus*,
Limicola, *Micropalama*,
Tryngites, *Philomachus*)

PHALAROPODINAE

phalaropes
3 species
(*Steganopus*, *Phalaropus*)

TRINGINAE

NUMENIINI

godwits and curlews
13 species
(*Limosa*, *Numenius*, *Bartramia*)

TRINGINI

shanks
16 species
(*Tringa*, *Xenus*, *Actitis*,
Heteroscelus, *Catoptrophorus*)

PROSOBONIINI

Polynesian sandpipers
1 species
(*Prosobonia*)

FAMILY

SUBFAMILY

TRIBE

Scolopacinae

Scolopax rusticola

Eurasie

Scolopax rusticola

Gallinaginae

Coenocorypha aucklandica

Auklandy

Samec nosí samici dárky, 2 vejce

Lymnocyptes minimus

Eurasie

Gallinago gallinago

Holarktida

Gallinago gallinago

Gallinago media

Eurasie

Gallinago media

Pozemní tok - leky

Limnodromus griseus

S. Amerika

Limnodromus griseus

Tringinae (3 triby)

Tribus: Numeniini

Limosa limosa

Eurasie

Limosa lapponica

Eurasie, Aljaška

Numenius arquata

Eurasie

Numenius arquata

Numenius phaeopus

Holarktida

Numenius tenuirostris

Sibiř

Tribus: Tringini

Tringa totanus

Eurasie

Tringa erythropus

Eurasie, arktický pás

Tringa glareola

Eurasie

Tringa ochropus

Eurasie

Tringa nebularia

Eurasie

Xenus cinereus

Sibiř

Actitis hypoleucos

Eurasie

Actitis macularia

S. Amerika

Sekvenční polyandrie

Catoptrophorus semipalmatus

S. Amerika

Tribus: Prosoboniini

Prosobonia cancellata

Francouzská Polynésie

Arenariinae

Arenaria interpres

Holarktida

Calidrinae

Aphriza virgata

Aljaška

Nemá rynchokinetickou lebku

Calidris canutus

Holarktida, arktický pás

Calidris alba

Holarktida, arktický pás

Calidris temminckii

Temminck's Stint *Calidris temminckii*

©Ian Boustead 2004

Eurasie, arktický pás

Calidris ferruginea

Eurasie, arktický pás

Calidris maritima

Holarktida, arktický pás

Často měkkýši – zesílený žaludek

Calidris alpina

Holarktida, arktický pás

Eurynorhynchus pygmeus

Čukotka

Filtrace

Limicola falcinellus

© - lubomir hlasek
www.hlasek.com
Limicola falcinellus 2349

Eurasie, arktický pás

Micropalama himantopus

S. Amerika, arktický pás

Tryngites subruficollis

Holarktida, arktický pás

Video: www.arkive.org

leky

Philomachus pugnax

Eurasie, arktický pás

Philomachus
pugnax

Philomachus pugnax

© - josef hlasek
www.hlasek.com
Philomachus pugnax 6098

Phalaropodinae

Phalaropus fulicarius

Holarktida, arktický pás

Video: www.arkive.org

Phalaropus fulicarius

Phalaropus lobatus

Holarktida, arktický pás

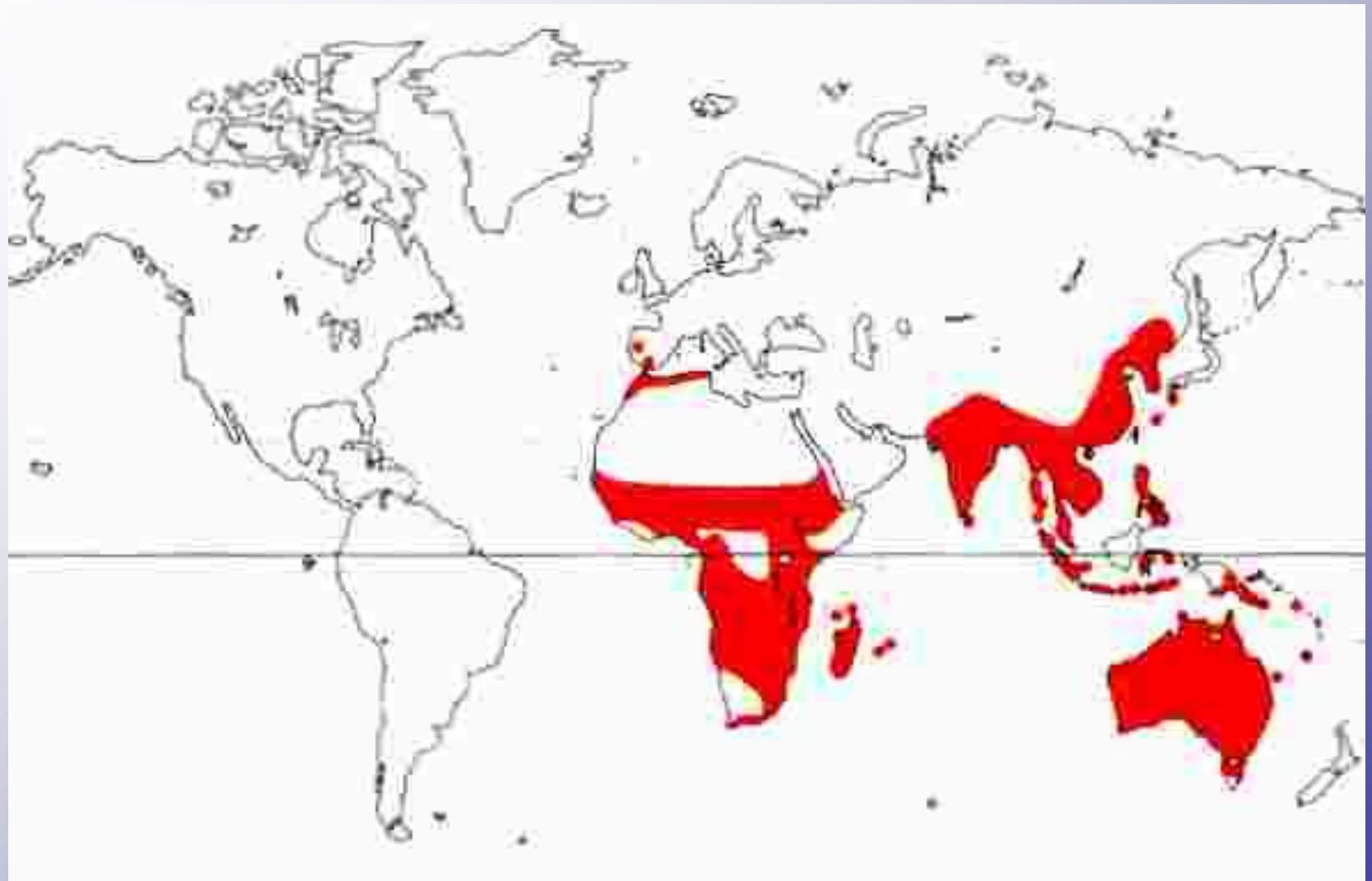
Video: www.arkive.org

Turnicidae

(2/16)

- Chybí zadní prst
- Nafukovatelný oesophagus u samic (kromě *Ortyxelos*)
- Obrácený sexuální dimorfismus ve zbarvení
- Obě pohlaví mají hnízdní nažinu, u samců bývá dvojitá
- Sekvenční polyandrie (kromě *T. sylvatica*)
- Rychlý vývoj mláďat

Turnicidae

Turnix melanogaster

Australie

Turnix melanogaster

Turnix nigricollis

Madagascar

Turnix tanki

© - josef hlasek
www.hlasek.com
Turnix tanki ab4372

Indie, JV Asia

Ortyxelos

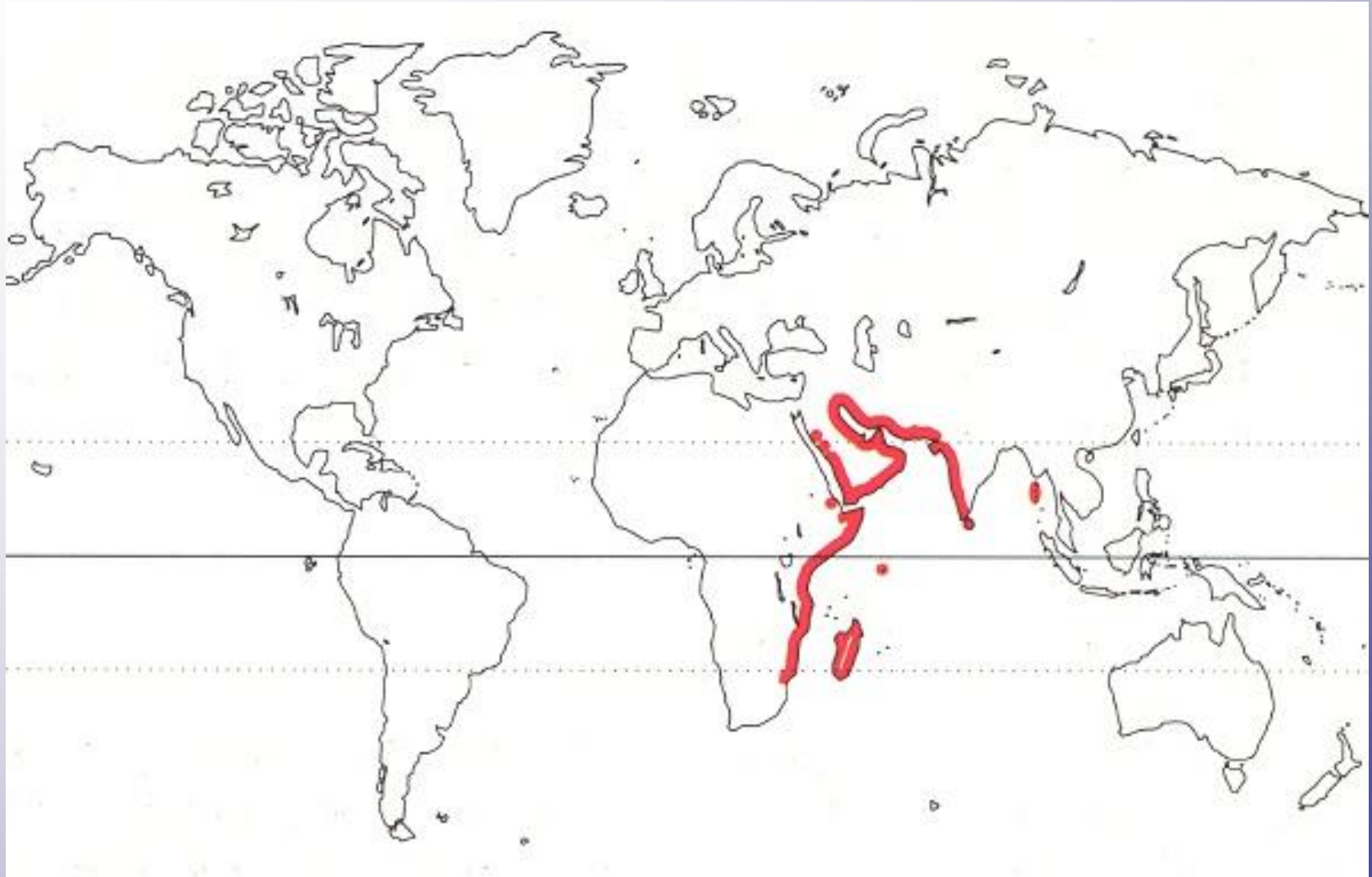
Afrika

Dromadidae

(1/1)

- Monogamní
- Hnízdí v norách
- Nidikolní mláďata

Dromadidae

Dromas ardeola

pobřeží Indického oceánu

Dromas ardeola

ARKive
www.arkive.org

© Niranjan Sant

Dromas ardeola

Dromas ardeola

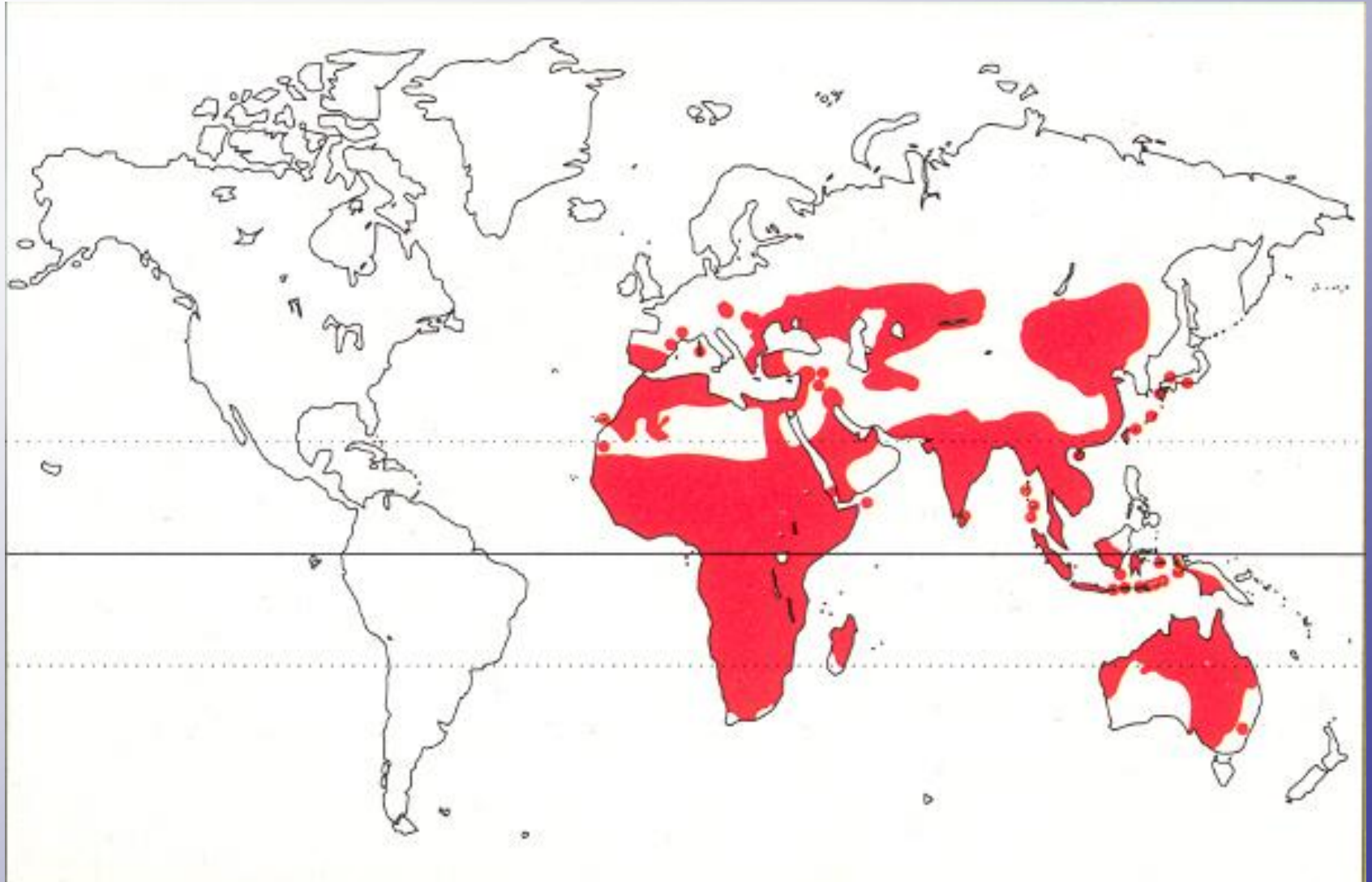
Video: www.arkive.org

Glareolidae

(6/17)

- Cursoriinae – terestriální, nemají zadní prst, solitérní
- Glareolinae – více „vzdušní“, mají vyvýšený zadní prst, menší kolonie
 - Monogamní
 - Prekociální mláďata

Glareolidae

GLAREOLIDAE

CURSORIINAE

GLAREOLINAE

coursers
9 species
(*Pluvianus*, *Cursorius*,
Smutsornis, *Rhinoptilus*)

pratincoles
8 species
(*Stiltia*, *Glareola*)

Cursoriinae

Pluvianus aegyptius

Afrika

Cursorius cursor

Afrika, Blízký Východ

(nejvíce pouštní)

Rhinoptilus africanus

Afrika

Rhinoptilus cinctus

Afrika

Smutsornis africanus

Afrika

Glareolinae

Stiltia isabella

Australie

Glareola pranticola

Afrika, Eurasie

Glareola pranticola

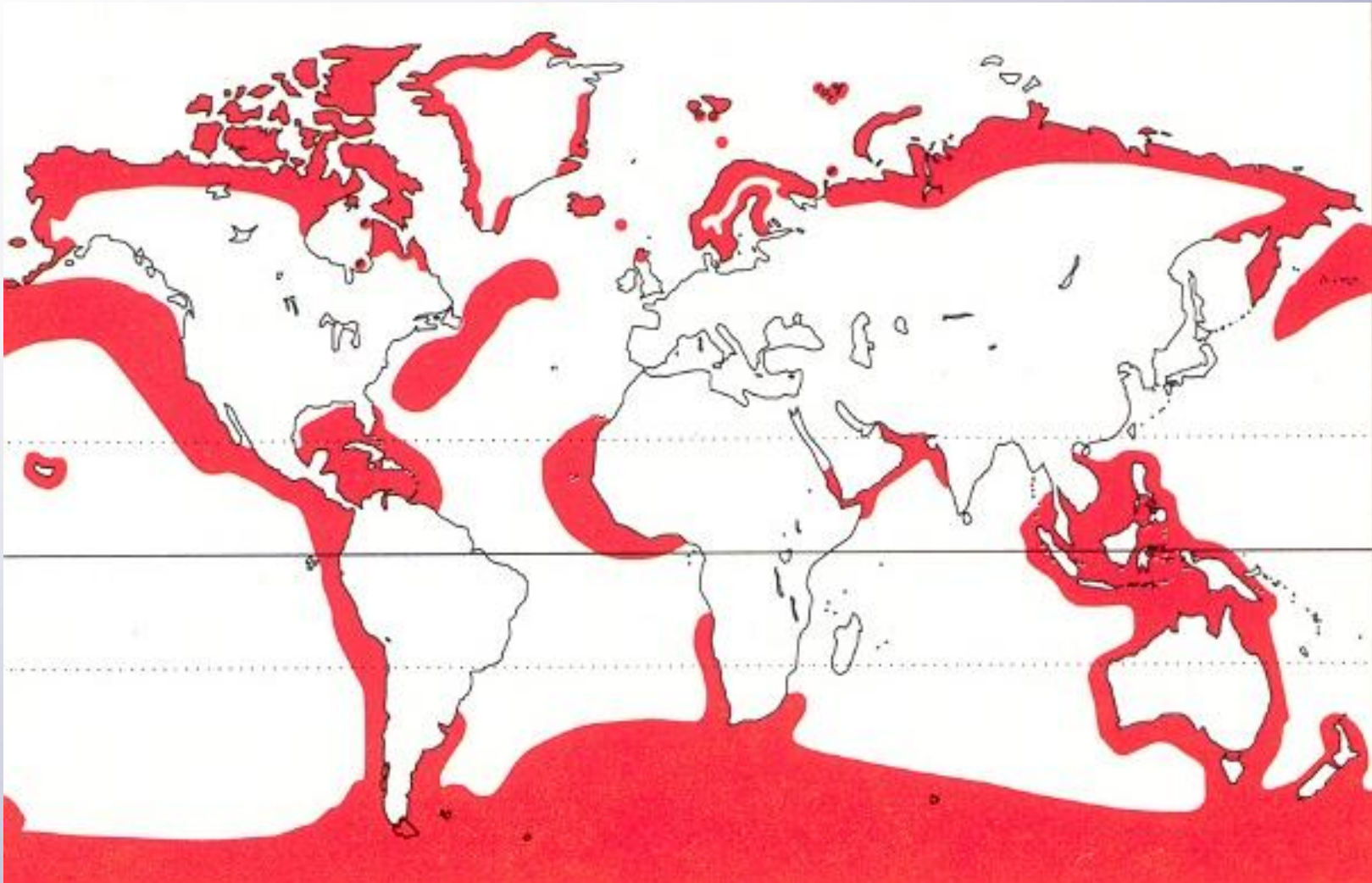
© Ricardo Rodríguez

Stercorariidae

(2/7)

- Monogamní (x *Catharacta antarctica*)
- RSD
- 2 vejce (inkubace pomocí plovací blány - 2 nažiny a 2 nohy)
- Mláďata semiprekociální, nidikolní, mají mesoptile
- Kainismus a kronismus
- Kleptoparazitismus

Stercorariidae

Catharacta maccormicki

Antarktida

Catharacta antarctica

Subantarktické ostrovy

simultánní polyandrie

Catharacta skua

Island – Faerské o.

Stercorarius pomarinus

Holarktida, arktický pás

Stercorarius parasiticus

Holarktida, arktický pás

Stercorarius longicaudus

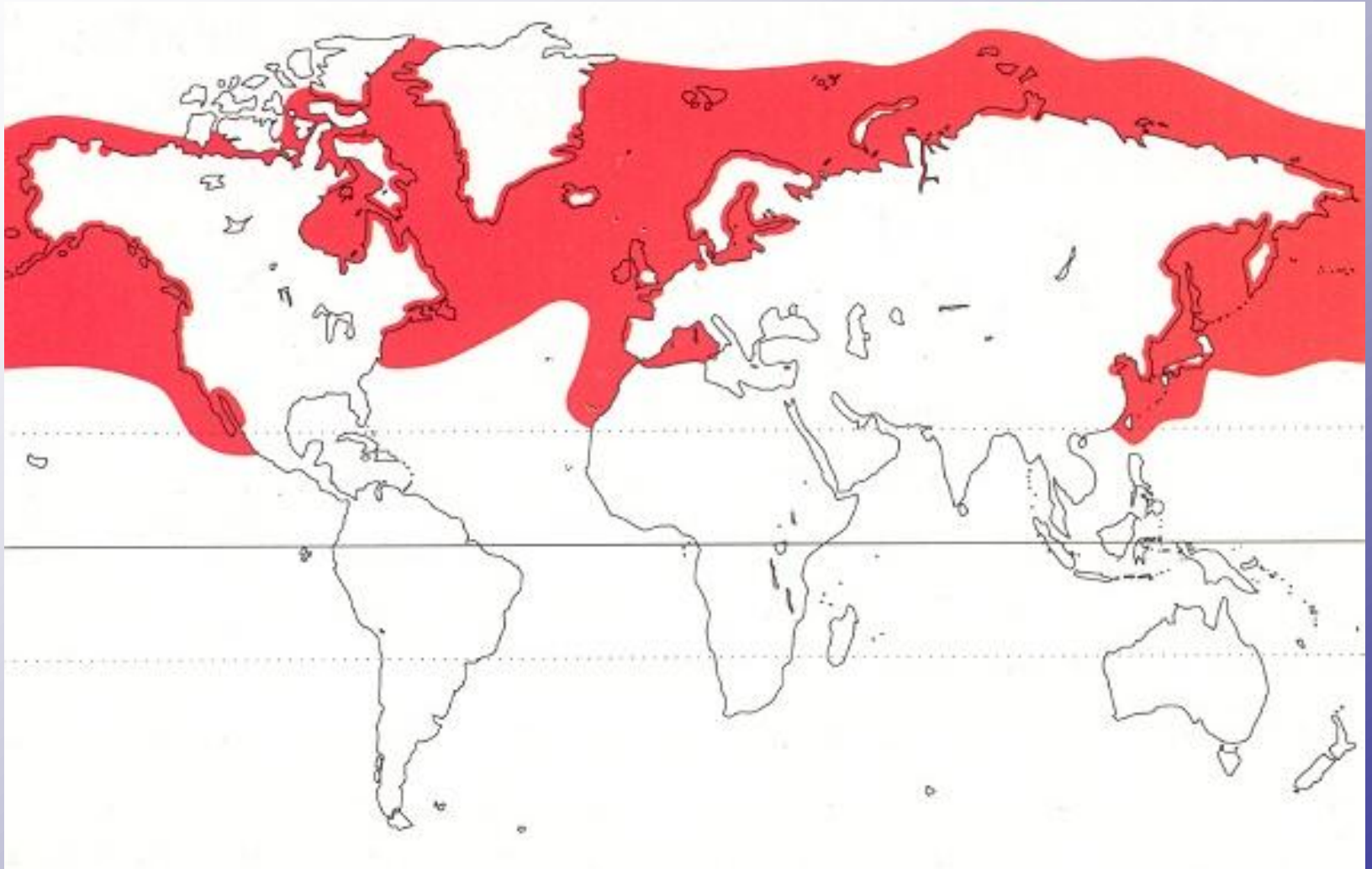
Holarktida, arktický pás

Alcidae

(11/22)

- Monogamní
- Semiprekociální, nidikolní mláďata (x *Synthliboramphus*)
- 1 vejce (2 – *Synthliboramphus*, *Cepphus*)

Alcidae

Alle alle

Arktida

Uria aalge

Ostrovy
subarktidy

Uria lomvia

Ostrovny a útesy subarktidy

Alca torda

Chodí po tarsech

Alca torda

Severní Atlantik

Cepphus grylle

Severní moře a Atlantik

Brachyramphus marmoratus

Severní Pacifik

Hnízdí na větvích
porostlých lišejníky

Fratercula arctica

Severní Atlantik

„tarsochodec“

Fratercula arctica

Fratercula arctica

Fratercula cirrhata

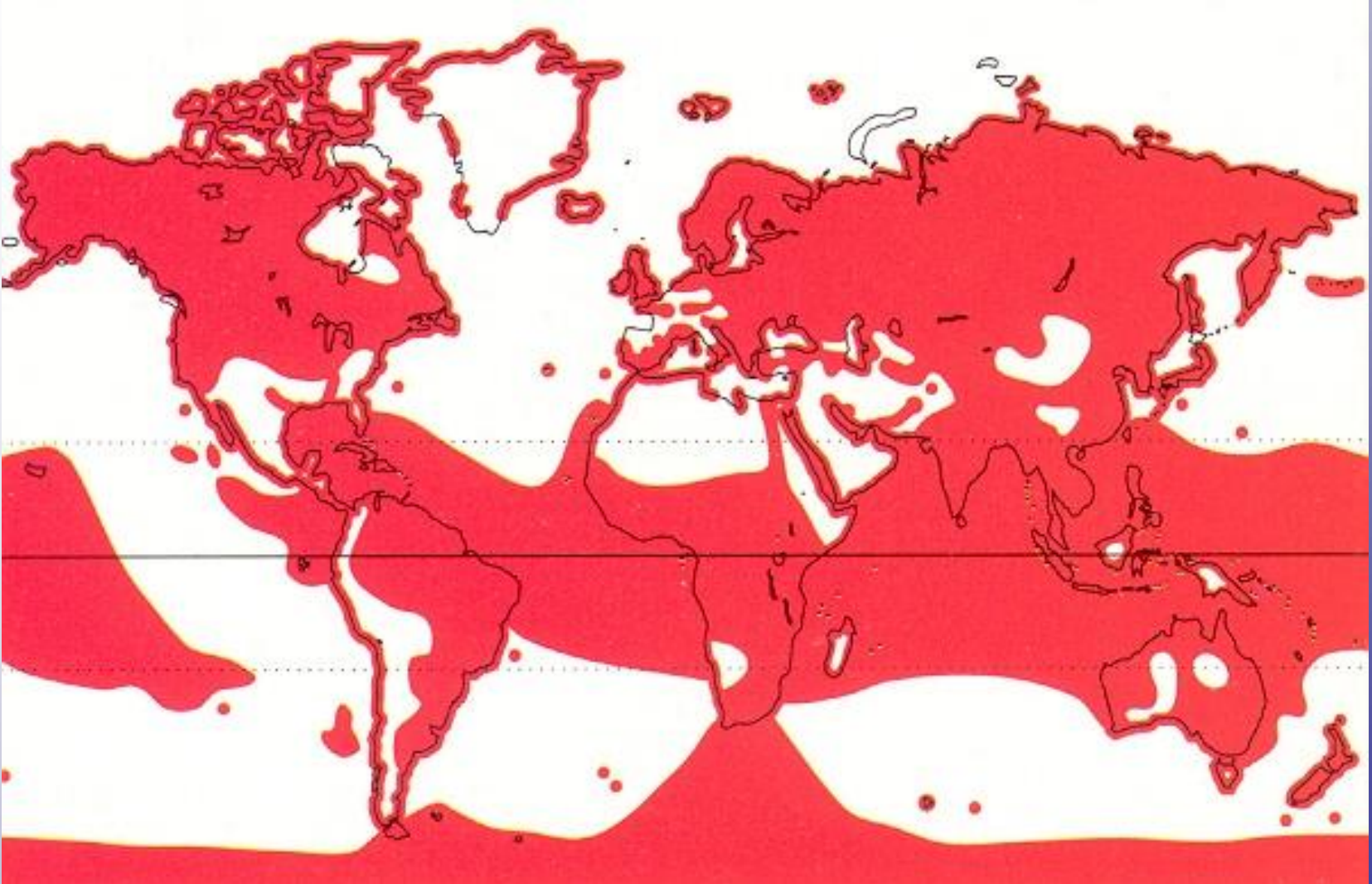
Severní Pacifik

Sternidae

(10/44)

- Monogamní
- Mláďata prekociální, nidikolní
- Nejčastěji 2 vejce

Sternidae

Gelochelidon nilotica

Tropický a mírný pás

Loví i na souši

Gelochelidon nilotica

© - Josef Hlasek
www.hlasek.com
Gelochelidon nilotica 11765

Hydroprogne caspia

Tropický a mírný pás

Hydroprogne caspia

Hydroprogne caspia

Thalasseus sandvicensis

Tropický a mírný pás

„školky“

Thalasseus bengalensis

Tropický pás Starého světa

„školky“

Sterna hirundo

Holarktida

Sterna albifrons

Starý svět

Sterna paradisea

Holarktida

„věčné světlo“

Sterna fuscata

Pantropický pás

„školky“

Chlidonias niger

Holarktida

Plovoucí hnízda

Anous stolidus

Pantropický pás

Hnízdo na stromě

Gygis alba

Gygis blanche
Gygis alba

© Xavier Libert
www.oiseaux.net

Pantropické ostrovy

Vejce v prohlubni větve

Gygis alba

ARKive
www.arkive.org

© M. Watson / www.ardea.com

Larosterna inca

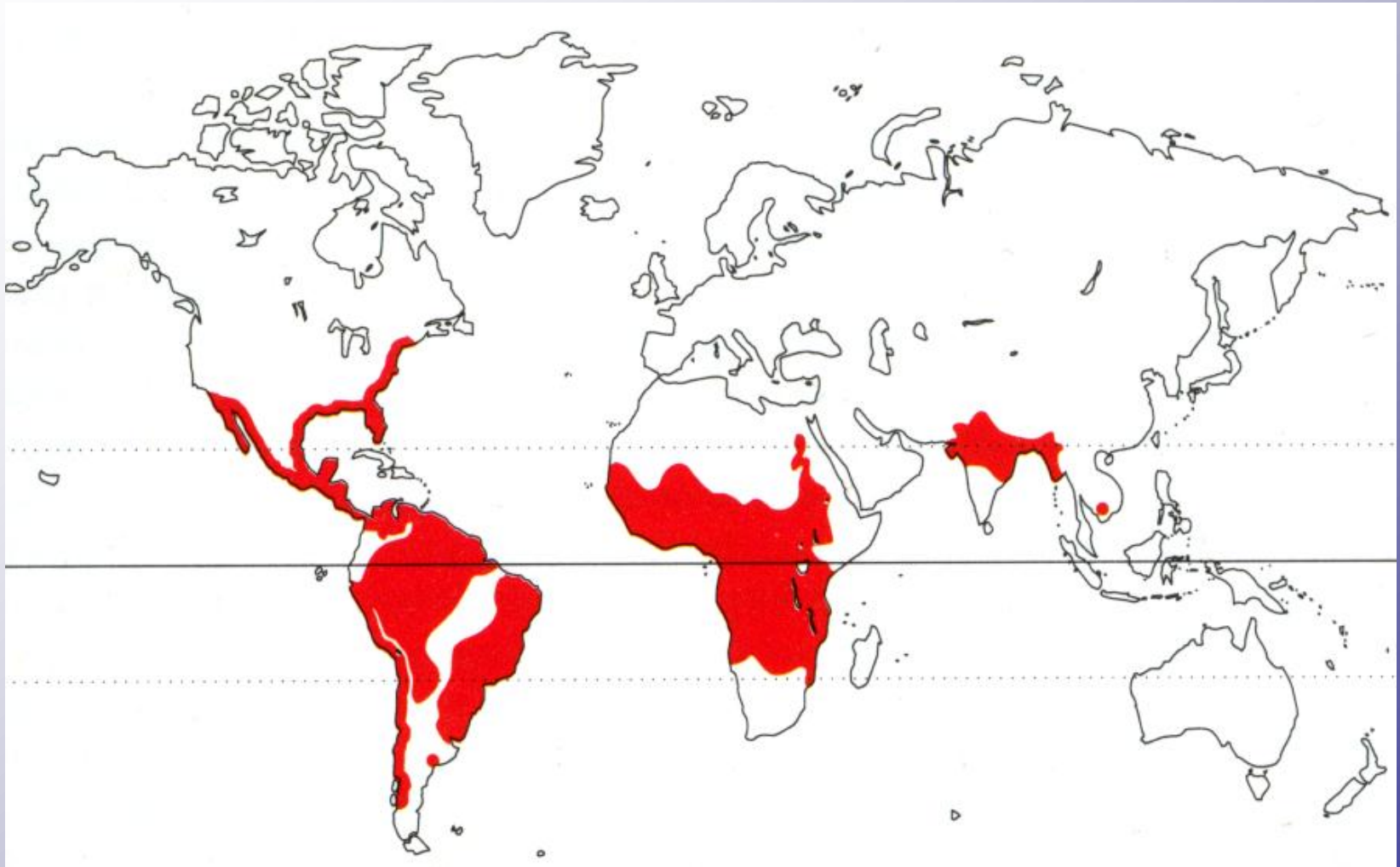
J. Amerika

Rynchopidae

(1/3)

- Monogamní
- Mlád'ata prekociální, nidikolní
- 2 – 4 vejce

Rynchopidae

Rynchops niger

Stř. a J. Amerika

Rynchops niger

Black Skimmer, ©Dan Sudia

Rynchops albicollis

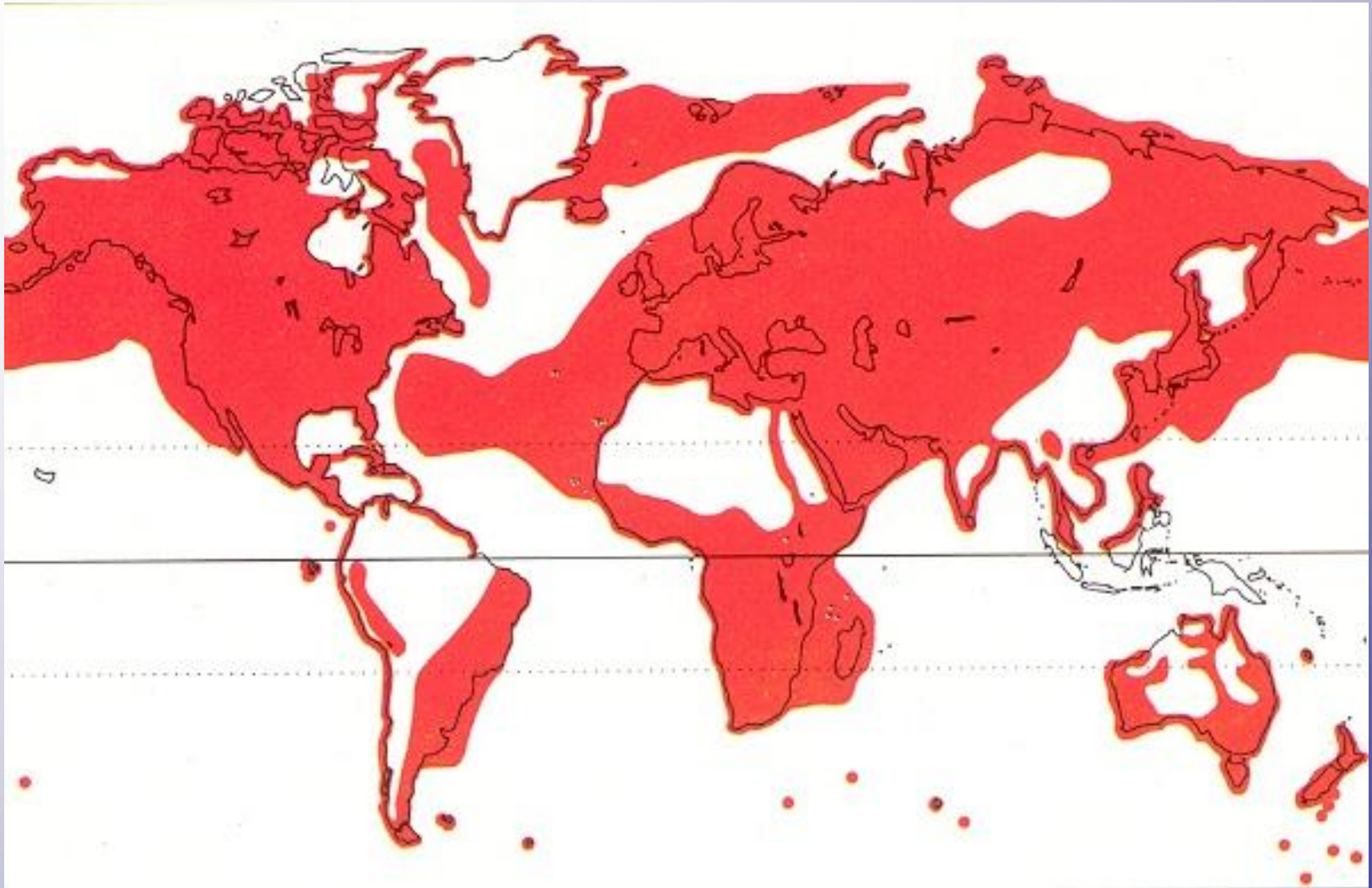
Indie

Laridae

(7/51)

- Monogamní + výjimky (tria, samice-samice, promiskuita)
- Mláďata prekociální, nidikolní

Laridae

Larus modestus

J. Amerika

Noční aktivita

Larus melanocephalus

Evropa

Larus ridibundus

Eurasie, S. Amerika

Larus ridibundus

© P. Dubois - 29.XI.2003
Larus ridibundus
Ampuis (69) - Vérenay

Larus pipixcan

S. Amerika

Specialista na mokřady

Larus philadelphia

S. Amerika

Hnízdo na stromě

*Creagrus
furcatus*

Galapágy

Larus dominicanus

© Nick Talbot

Jižní polokoule

Larus argentatus

Holarktida

F-F páry při nedostatku samců

Larus argentatus

Rissa tridactyla

Holarktida, arktický pás

2 vejce (ostatní 3)

Pagophila eburnea

Arktida